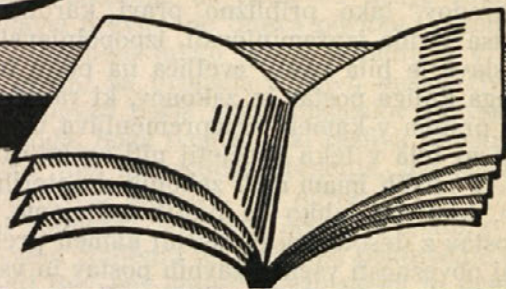

CVETJE

Letnik LIV.
Ljubljana

1937 - III.
Marec

P. KRIZOSTOM:

Na Golgoti pred Križanim

*Povej, ali si ti Galilejec stasiti?
Ali si ti čudodelnik in prerok sloviti?
Povej, ali si ti dvigal svoj zvonki glas,
ko si hodil iz mesta v mesto, iz vasi v vas?*

*Povej, ali si ti zares Odrešenik?
Ali si ti resnično oni veliki Učenik,
ki ljudstvo se je krog njega zgrinjalo
in ga povsod zamaknjeno poslušalo?*

*Povej, ali si ti oni veliki Kralj,
ki moral bi priti na zemljo iz rajskih dalj,
da si vesoljni svet osvoji
in ga z ljubeznijo svojo prepoji?*

Povej, ali si to ti?!

*Pod križem sem stal
in nemo prisluškoval,
kako so težko padale kaplje krvi ...*

Da, to si ti!

*Tako mi trdna moja vera govori.
Tako mi govore tvoje dobrotne oči.
Tako šepčejo mi tvoje ustne razsušene
in kite tvojega telesa razbolene.
Na udih tvojih škrlatni plašč krvi
mi o kraljevskem dostojanstvu govori.
Trnjeva krona in prestol križa,
strahotna sodba, ki se bliža —
vse govori, vse kriči:
Kristus — Bog — Odrešenik si ti!*

Spoštuj zapovedi!

Božje zapovedi — temelj življenja

Zakonike narodov, tako približno pravi kardinal Faulhaber, so državniki tekom časa vedno izpreminjevali, izpopolnjevali ali jih z novimi nadomestili. Njih slava je bila kakor cvetlica na polju in kakor pisana v sneg. Je pa še druga knjiga postav in zakonov, ki razodeva veličast Boga, zasekana z božjim prstom v kamen, neizpremenljiva ustava nravnega življenjskega reda, ki ni bila v teku tisočletij niti za črkico predelana in je še danes v veljavi. V mislih imam mali zakonik deseterih božjih zapovedi. Samo deset jih je, torej jih lahko na prstih seštejemo. In vendar je ta majhna knjižica postav z deseterimi paragrafi kamen preizkušnje o nravni vrednosti in pravni obveznosti vseh državnih postav in vseh pravnih listin, vseh pogodb in vseh ustav. Kjerkoli stoji človeška postava v nasprotju z eno samo izmed deseterih božjih zapovedi, nas ne veže v vesti; zakaj Bogu moramo biti bolj pokorni kakor ljudem.

Vsak šoloobvezni otrok zna deset božjih zapovedi na pamet, in vendar so te misli Boga neizmerno globoke. Tudi največji bogoslovci jih ne morejo do dna razmisliti, tudi največji svetniki jih ne morejo doseči v njihovih najvišjih ciljih. Te zapovedi so temelj nravnosti človeške družbe, so vir, ki iz njega prihaja odrešenje javnemu blagostanju.

Gledamo, kako se maje toliko poveličavana kultura modernih držav in kako se stresa zemlja kakor ob dnevih potresa. Zato je potrebno, da opozorimo na skalo, na kateri ne sloni samo blagostanje posameznih ljudi, ampak tudi blagostanje narodov. Krepki in lapidarni stavki teh zapovedi presegajo vse zapovedi, ki so jih sploh kdaj dali ljudje, saj so delo božje in ne človeško. Tudi v Novi Zavezi so božje zapovedi katekizem, ki nas uči, kako naj Bogu dopadljivo živimo. Kristus jih je namreč potrdil in prevzel v svoje kraljestvo (Mt 19, 16. 19).

Od let svoje otroške dobe smo navajeni, da razmišljamo in presojamo desetere božje zapovedi kot ogledalo posamezne duše, kot zvezde vodnice našega osebnega življenja. Prav! Toda prezreti ne smemo, da so te zapovedi, najprej dane in proglašene vsemu narodu, tudi podlaga, na kateri morajo ljudstva graditi svoje družabno življenje in svoj družabni red. Tudi narodi si morajo v tem ogledalu izpraševati svojo vest, v tej šoli se morajo učiti spoznavati pota Gospodova. Dejstvo, da so bile zarežane v dve kameniti plošči, izraža njihov javni in državno-pravni, monumentalni značaj.

Kaj zahtevajo božje zapovedi

Samo nekatere si oglejmo!

Kako slovesno in veličastno se glasi uvod k prvi in vsem drugim zapovedim! »Jaz sem Gospod, tvoj Bog!« Pred tem velikim božjim Gospodom mora pasti v prah vsaka človeška veličina in klicati: »Govori, Gospod, tvoj hlapec poslušaj!« — »Jaz sem Gospod, tvoj Bog, ne imej tujih bogov poleg mene!« Edinšč pravi Bog je zrušil vse malike starega poganstva. Ni ga ljudstva, ki bi imelo pravico zopet dvigati na prestol te malike. Nobeno ljudstvo ne sme imeti svoje države za boga, kakor da bi bila država edini vir prava. Nobeno ljudstvo ne sme imeti narodnosti za malika. »Jaz sem Gospod, tvoj Bog! Ne imej tujih bogov poleg mene!«

Pravi božji blagoslov za družabno življenje je tretja zapoved: »Posvečuj sobotni dan (praznik)!« »Šest dni delaj in opravljaj ves posel tvoj, a

sedmi dan je čas počitka Gospodu, Bogu tvojemu: v njem ne opravljaj nobenega dela ne ti, ne sin tvoj, ne hči tvoja, ne hlapec tvoj, ne dekla tvoja« (2 Mojz 20, 10). — Strokovnjaki v narodnem gospodarstvu in v skrbstvu za javno zdravje so že od nekaj občudovali globoko socialno modrost te zapovedi o nedeljskem počitku. Po tej zapovedi ima torej vsak človek, tudi bogatin, dolžnost, da dela. Na drugi strani pa imajo posli, nastavljenici in delavci pravico do dneva počitka. V sedanjem času, ko je delo pogostokrat prenapeto in ko ljudje pozabljajo v tej nervozni gonji samega sebe ter puste, da propada njihovo dušno življenje in življenje družine, je tretja zapoved božja pravi blagoslov za vsak narod. Dan počitka, kot dan Gospoda, Boga tvojega, naj razliva po službi božji v dnevno vrvenje žarek večne luči in večnega življenja, naj zbira k skupni službi vse: bogate in uboge, vse stanove, ves narod.

Četrta božja zapoved: »Spoštuj očeta in mater« razglašča oblast v družinskem in javnem življenju ter dolžnost pokorščine do te dvojne oblasti. S tem je zgradil Bog nov steber družinskega in družabnega reda. Naj bi se ljudje vedno zavedali, da pade brez oblasti vsak družabni red iz tečajev. Seveda morajo tudi osebe, ki imajo oblast, spoznati in uvideti, da državna oblast ne izhaja iz ljudstva, ampak od zakonodajavca četrte božje zapovedi, od Boga, in da so oblasti, ki so, postavljene od Boga.

Šesta božja zapoved: »Ne prešestvuj« je za družabno življenje naroda zapoved zvestobe, zapoved svobode in prostosti, zapoved življenja. — Zapoved zvestobe, ker je bila dana kot varstvo medsebojne zvestobe poročenih in čistega življenja neporočenih, torej kot varstvo zibelke zdravja in moči vsakega naroda. — Zapoved prostosti in svobode, ker zdrobi verige strasti in odpravlja suženjstvo duš. — Zapoved življenja, ker hoče odstraniti tiste grehe, ki uporabljajo življenski sok naroda in postanejo grobokopi tudi najbolj številnega ljudstva. Ljudje dvajsetega stoletja! »Ako boste živeli po mesu«, ako boste s svojimi postavami olajševali ločitev zakonov in trpeli javno nemoralo, »boste umrli«. »Ako pa boste z duhom morili dejanje mesa,« varovali v duhu šeste božje zapovedi vire življenja »boste živeli« (Rim 8, 13).

Zadnji dve zapovedi: »Ne želi svojega bližnjega žene. Ne želi svojega bližnjega blaga« ste višek nauka o nravnem življenju. Vsa vzgoja in samovzgoja se mora dovršiti v notranjosti človeka kot vzgoja vesti, ako hočemo, da ne bo naša kultura in naš napredek samo zunanji blesk in zunanji belež na pobeljenih grobovih. Ni zadosti, da se človek varuje grešnih besed in dejanj, ampak mora izruvat iz srca tudi najbolj globoke korenine slabega. Misli so svobodne pred državnimi postavami, pred božjo postavo niso. V tej točki se božje postave nedosegljivo dvigajo preko človeških postav. Časi se bodo šele tedaj izboljšali, ko bodo ljudje postali boljši. Ljudje pa bodo postali boljši tedaj, ako bodo šolali svojo vest in jo vzgajali na temelju božjih zapovedi.

Prisega in pravica, spoštovanje dela in oblasti, družinska sreča in zdravje naroda, pravičnost in odkritosrčnost, najvišje vrednote družabnega življenja stoje in padejo z deseterimi božjimi zapovedmi. Gorje ljudstvu, ki razbija sinajski plošči božjih zapovedi! Njegov delež bo: namesto reda prevrat, namesto miru vojna, namesto čistosti usoda Sodome, namesto napredka počasni samomor.

Gora

Govor na gori je najboljši temelj ljudi za bivanje. Za sobivanje ljudi v neskončnem vesoljstvu. Naše zadostno opravičilo. Izključna pravica do naše stopnje duhovnih bitij. Zagotovilo, da lahko prerasemo sami sebe in smo več kakor ljudje. Jamstvo za to najvišjo možnost, za to upanje: za naš vzpon nad žival.

Ce bi k nam prišel angel iz višjega sveta in nas vprašal, kaj imamo v svojih hišah najboljšega, najdragocenejšega, kje je dokaz za naše besede in kje je mojstrovina duha na vrhuncu njegove tvornosti, bi ga ne peljali k svojim velikim namazanim strojem, čudežem mehanike, ki se z njimi marsikdo bedasto postavlja, čeprav so nam napravili življenje bolj brezdušno, suženjsko in kratko — ter so le tvarina v službi zemeljskih potreb in razkošja — ampak opozorili bi ga na govor na gori in potem, šele potem na kakih sto izbranih strani pri presnikih vseh narodov. Toda vedno bi ta govor bil diamant brez primere, bleščeč se v svojem čistem sijaju polne svetlobe sredi pisane revščine smaragdov in safirjev.

In če bi ljudje bili poklicani pred nadčloveški sodni dvor in bi se pred sodniki morali zagovarjati zaradi vseh svojih nepopravljivih zmot in starih sramotnih dejanj, ki se obnavljajo sleherni dan, zavoljo nasilstev, ki se vlečejo skozi tisočletja, in vse krvi, ki je tekla iz žil bratom, in vseh solz, ki so jih potočili človeški otroci, zavoljo naše trdosrčnosti in nezvestobe, ki jo, recimo za primer, doseže nemara samo naša neumnost, tedaj bi pred tem sodiščem ne navajali miselnih sestavov naših modroslovcev, naj bodo še tako učeni in do podrobnosti urejeni; tudi ne znanosti z dnevno se izpreminjajočimi trditvami in domnevmi; istotako ne naših zakonov s sumljivimi sporazumi med nasiljem in bojaznijo. Za profiteute tolikernih zlih dejanj, za povračilo naše trdovratne lenobe, v zagovor šestdesetih stoletij strahotne zgodovine bi kot edino in najvišjo olajševalno okoliščino zoper vse obtožbe ne imeli pokazati nič drugega kakor maloštevilne vrstice govora na gori.

Kdor ga je kdaj bral in ni vsaj v onih kratkih trenutkih branja čutil, da bi ga prešinjalo hvaležno ganotje, da bi mu šlo na jok, da bi se topil v ljubezen in kesanje, da bi se v njem porodila nejasna, pa živa potreba, storiti nekaj, da te besede ne ostanejo samo besede, da ta govor ne ostane samo zvok in znamenje, temveč pred nami lebdeče upanje, živo življenje v vseh živih, sodobna resničnost, resničnost za vselej in za vse, kdor ga je le enkrat bral in ni občutil vsega tega, ni nihče od njega bolj potreben naše ljubezni, ker mu tudi ljubezen vseh ljudi ne more nikoli nadomestiti, kar je izgubil.

Gora, kjer je sedel Jezus na dan onega govora, je gotovo manj visoka od one, ki mu je z nje satan pokazal kraljestva zemlje. Od tu gori nisi ničesar videl razen pokrajine, razprostirajoče se v milem večernem soncu, ter na eni strani okrogolino jezera v zelenju in srebru in na drugi strani dolgo zeleno pobočje Karmela, kjer je Elija nekoč premagal Baalove kuharje. Toda z onega ponižnega hriba, ki ga je le pretirani spomin nazval goro in je nemara bil le holmec, neznatna vzpetina zemlje, z onega hriba, ki niti ni zaslužil imena gora, je dal Jezus videti kraljestvo brez meja in koncev in je v meso src — ne na kamnite table kakor Jahve — zapisal pesem o novem človeku, spev o poletu v višave.

»Kako lepe so na gorah noge tistega, ki oznanja in pridiga mir!« Izaija ni bil nikoli prerok v toliki meri kakor tedaj, ko so mu iz duše privrele te besede.

Jezus je sedel na nizki vzpetini, sredi svojih prvih apostolov, obdan od več sto oči, ki so gledale v njegove oči, in nekdo ga je vprašal, kdo pač bo deležen nebeškega kraljestva, ki o njem govori tako pogosto.

Jezus je odgovoril z devetimi blagri, ki so vsemu govoru nekak predvor, »blesteč v svojem sijaju«.

Blagre, ki jih še danes pogosto tolmačijo taki, ki niso dojeli njih pomena, skoro vedno nepravilno pojmujejo. Krajšajo jih, trgajo, mažejo, potvarjajo, jemljejo jim sočnost in moč ter zavijajo jih. In vendar je v njih zajet oni praznični prvi dan Jezusovega pouka.

»Blagor ubogim v duhu, zaka njih je nebeško kraljestvo.« Luka besed »v duhu« nima in misli na uboge sploh ter za njim mnogi drugi;

Carolsfeld: Pridiga na gori

marsikateri, moderen in zloben, misli na preproste, neumne in telebane. Možna je potemtakem izbira med ubožnimi in slabournimi.

Jezus v tistem trenutku ni mislil ne na te ne na one. Jezusova ljubezen ni veljala bogatinom in z vso dušo je zavračal poželjivost po bogastvu, to največjo oviro za resnično obogatitev duše; Jezusova ljubezen je veljala revnim in bil jim je blizu, zakaj njim je najbolj treba, da se ogrejejo, in njim je govoril, zakaj oni so najbolj potrebni, da se nasitijo z besedami ljubezni. Toda tako bedast ni, da bi mislil, da je zadosti, če si ubog — ubog v tvarnem, družabnem pomenu — pa imaš pravico do radosti nebeškega kraljestva.

Tudi ni Jezus nikoli pokazal, da občuduje ono razumnost, ki je zgolj igra za odmišljanje in besedni spomin; pravi sistematiki¹ in metafiziki,² umetniki v dokazovanju, preiskovalci narave in poznavalci knjig bi ne bili našli milosti pred njegovimi očmi. Toda razum, sposobnost doumeti

¹ Sistematičnik = pristaš sistematike, t. j. urejenega pregleda.

² Metafizik = pristaš nauka o nadčutnem svetu.

znamenja prihodnosti in pomen prisodob — razsvetljujoči in preroški razum, ljubeče prizadevanje za resnico — to je tudi v njegovih očeh bila milost in večkrat je tožil, da med njegovimi poslušalci in učenci tako redki uveljavljajo ta razum. Najvišja stopnja razuma zanj je bila v razumevanju, da razum sam še ne zadošča, da se spremeni vsa duša za dosego sreče — zakaj sreča ni brezumni sen, temveč je večno mogoča in z rokami dosegljiva — da pa jo razum mora podpirati v tej popolni izpremembi. Potemtakem ni mogel k uživanju božjega kraljestva povabiti ravno tepcev in bedakov.

Ubogí v duhu so oni, ki se v polni meri in boleče zavedajo svoje duševne revščine, nepopolnosti svoje duše, pomanjkanja dobrega v nas vseh in da smo večinoma vsi potrebni pomoči. Samo ubogi, ki se res zavedajo ubožstva, trpe v svojem ubožtvu in ker trpe v njem, se ga skušajo rešiti. Drugačni so in koliko drugačni od lažnivih bogatinov, prevzetnežev, ki mislijo, da so duhoviti, dovršeni in nepoboljšljivi, v skladu z vsem, v milosti pri Bogu in pri ljudeh, in nimajo želje, da bi se povzpeli, ker si umišljajo, da so že visoko, in ne bodo nikoli bogati, ker ne vidijo svoje brezdanje revščine.

Torej oni, ki se priznajo za revne in trpijo v hrepenenju po onem resničnem bogastvu, ki se imenuje popolnost, bodo postali sveti, kakor je Bog svet, in njih bo nebeško kraljestvo; oni pa, ki ne čutijo vsega smrada nesnage, nakopičene pod nečimrnostjo, ne bodo prišli v kraljestvo.

»Blagor krotkim, zakaj ti bodo deželo posedli.« Tu obljubljeni dežela ni prstena zemlja, niti ne monarhija z zidanimi mesti. V mesijanskem jeziku pomeni »zemljo posesti« biti deležen novega kraljestva. Vojak, ki se bije za zemeljsko posest mora biti srdit. Toda kdor se sam v sebi bori za novo deželo in nova nebesa, se ne sme vdati divjosti, svetovalki zla, niti ne grozovitosti, ki zamori ljubezen. Krotki so oni, ki prenašajo na vzočnost zlobnih in tudi svojo lastno, ki je dostikrat še bolj neznosna; ki se ne upirajo hudobnim, temveč jih premagajo z milino; ki ne podivjajo takoj ob prvem odporu, temveč premagajo notranjega nasprotnika z ono mirno vztrajnostjo, ki izpričuje več duševne moči nego brezplodni in ne nadni izbruhi. Podobni so vodi, ki se vda roki in se umakne vsemu, a počasi narašča, tiho vdira in mirno z večletnim potrpljenjem odnaša največje skale.

P. ROMAN:

Kako so našli pot v cerkev

Kot komunistka pred sodiščem in ...

Bila sem rojena v Amsterdamu, ki ga imenujejo Severne Benetke in je v resnici po vsej pravici kraljica mest ob morju. Leta 1892 je moja mati — judinja — dobila mene. Bila je izredno pobožna žena in zelo strogo me je vzgojila po postavah starega testamenta. Naučila sem se dobro razumevati stare postave in naše starodavne obrede, pa ne samo naučila, vse to sem ljubila in bila o tem prepričana. Mojzesove knjige, ki so jih vsako soboto v sinagogi prebiralí, so bile zame nadvse zanimiva zgodovina mojega naroda, ki je bil izbran od samega Boga. Mati me je naučila, da sem bila Bogu hvaležna za to, ker sem pripadala temu narodu.

Še bolj pa kakor knjige Mojzesove so mi ugajale knjige prerokov, ki so jih vsako soboto v odlomkih brali. Živi popisi božje države na zemlji, ko pride Mesija in bo na svetu vse drugače ter se bosta jagnje in lev

skupaj pasla in bodo ljudje svoje meče predelali v pluge, ker ne bo nobenih vojska in jih bo en sam droben deček vse vladal. Te slike so me navdajale s hrepenenjem pri prihodu Odrešenika.

Seveda sem večkrat vprašala kot otrok, kdaj vendar ta veliki čas pride, pa nihče mi ni mogel dati zadovoljivega odgovora. In kmalu sem začela dvomiti nad vsem tem, zakaj odgovori mojih učiteljev in staršev niso bili samo v nesoglasju, temveč v očitnem nasprotju. Eni so dejali, Mesija pride na oblakih neba kot sodnik, zopet drugi je dejal, rojen bo kot človek, tretji zopet, Mesija ne bo ne Bog ne človek, temveč gotova doba, ko bo na svetu vladal popoln mir.

Ker se mi je zdelo, da s spolnjevanjem težkih Mojzesovih postav ne bom prav nič dosegla, sem z osemnajstimi leti pustila vse in zapustila očetovo hišo ter pobegnila v inozemstvo. Hotela sem si služiti kruh s pisarniškim delom in predvsem postati svoboden neodvisen človek. Priznati moram, da me je življenje v svetu nepopisno razočaralo, seveda tedaj nisem o tem prav nič govorila. Pač pa sem začela iskati v umetnosti nekakega nadomestila za mojo vero in tisti čas mi je zlasti Rihard Wagner s svojimi krasnimi operami veliko pomagal. Zakaj pri njem zveni skozi vsa dela hrepenenje po Odrešeniku. Višek mojega doživetja pa je bilo operno delo »Parsifal«, katerega sem tekom leta večkrat videla in ki se mi je dozdeval kot nekaka predpoda Mesije. Toda brezno med Bogom in človekom, vsakdanjostjo in religijo, znanostjo in vero, svetom in cerkvijo se mi je zdelo nepremostljivo. Sicer sem dolgo časa bila prepričana, da je umetnost edina posrednica med Bogom in človekom. In dolga leta sem bila v službi te »srednice«. Kot tajnica umetnostnih pokretov sem poskušala ljudem z besedo in knjigo lepoto modernega slikarstva, kiparstva, stavbarstva in glasbe kar moč približati. Toda naenkrat je po celi Evropi vsplamtela najbolj divja vojna in vse moje veselje za delo v tej smeri je ugasnilo. Kako sem mogla verjeti v Mesijo, v božjo državo na zemlji, v državo miru, ko pa se je dogajalo prav pred mojimi očmi povsem nasprotno, kar so obetali preroki zaeno s Parsifalom.

Tako sem se namenila, da postanem bolniška sestra. Hotela sem streči in celiti rane te pošastne vojne. Toda nisem zmogla. Zakaj nisem mogla videti groznega trpljenja niti ne vedela odgovora na obupna vprašanja umirajočih: »Zakaj trpimo? Zakaj ta vojna? Zakaj smrt?«

Nobene vere nisem več imela, lagati tem obupancem nisem hotela in večkrat so bili bolj potrebni tople in verne besede kakor pa zdravil in obvez. To me je gnalo v samoto. Pričela sem zopet študirati, brala sem knjige vseh narodov in časov, da si najdem odgovor na vprašanja, ki jih je svetovna vojna tako neizprosno postavila pred slehernega mislečega človeka: »Odkod človek? Kam gre? Zakaj je na svetu? In čemu bolečina?« Toda nikjer na svetu nisem našla zadovoljivega odgovora. Pač sem našla, da so se modri vseh časov trudili za jasnost v teh vprašanjih. Toda obleka resnice je bila raztrgana, vsak je imel nekaj kosov, toda kje je bila »nešivana, nedeljena obleka resnice«?

»Do tedaj nisem vedela, da je pred 1900 leti nekdo vprašal: »Kaj je resnica?« med tem ko je pred njim stala učlovečena Resnica — sam Sin božji. Evangelijev kot otrok nisem smela brati, niti jih nisem dobila v roke. Ko sem pa odrasla, pa nisem hotela brati, meneč, da je vse skupaj legenda ali lepa pravljica.

Tako sem tavalala v temi zemeljske modrosti in ko mi ljudje niso dali nobenega odgovora na moja vprašanja sem se zatekla k zvezdam in k modrostim zvezdoslovcev. Toda našla sem le grozni obraz neizprosne Usode, brez proste volje, brez milosti, brez odrešenja.

Kasneje sem slišala ob neki priliki pasijon po sv. Matevžu, ki ga je tako nepopisno lepo uglasbil Boštjan Bach. Toda vse to me ni skoroda nič približalo Kristusu samemu. Zakaj dolga je pot od prvih negotovih korakov noter do iskrene molitve, do zavesti: Kristus Bog in človek, Odrešenik sveta. Potem sem sklenila, da se docela ravnam po evangeliju in res sem žrtvovala vse, razdala, kar sem imela in odšla k nekemu kmetu kot navadna delavka. Toda tudi to me ni zadovoljilo. Bila sem prepričana, da moram tudi dejansko poseči v grozote svetovne vojne in tako sem si drznila pisati nemškemu cesarju Viljemu, da ga poprosim z vso nujnostjo, naj vendar pospeši mir. Neka princesinja se je še posebej za to trudila, toda zaman, cesar ni hotel o tem prav nič slišati. Napovedala sem tedaj z neko notranjostjo nujnostjo, da pride revolucija in res je 9. novembra že izbruhnila. V Münchenu, kjer sem tedaj živela je prišlo do grozne vlade sovjetov, kjer so jih toliko umorili. L. 1919 so prišle bele čete in jaz sem bila kmalu nato aretirana, ker sem bila v zvezi z nekaterimi revolucionarji. Pet ur so me zasliševali. Veliko sem govorila o evangeliju in o pravi ljubezni do bližnjega. Ponoči so me zaprli po končanem zasliševanju v klet tega gradu, ker so bile vse ječe prenapolnjene. Slišala sem vojake, stražarje kako so se razgovarjali, da bo z menoj brzkone kratek konec, da bom namreč ustreljena. Toda drugo jutro je prišlo čisto drugače. Kar iznenada so izdali povelja, da me izpuste na prosto brez navedbe razloga.

Tedaj tega nisem razumela. Prišle pa so mi v roke neke knjige frančiškanskega patra in pisatelja dr. Heriberta Holzapfel. Tedaj sem začutila in se z vso jasnostjo zavedla, da ne morem več nazaj. Evangelij pozna samo zadnje: krst in nato poklekniti pred noge Križanega. Človeške besede ne morejo popisati luči, ki presije dušo človeka in jo docela razsvetli. Cerkev imenuje to luč milost. Prišla sem k patru Heribertu in ga prosila za krst. Hotela sem kar takoj, toda p. Heribert je bil izkušen in ni hotel nič popustiti. Prav tedaj so bili vsi inozemci izgnani in kot Holandka sem dobila tudi jaz povelje, da zapustim Nemčijo. Rekel je: »Boste pač šli v Holandijo, se tam lepo pripravili za krst in zakramente, zakaj drugače ne gre.« Vsa obupana sem ga prosila, naj vendar popusti, da v bistvu že veliko vem o katoliški veri in da sem brala tozadevne knjige. P. Heribert se je dal le toliko omehčati, da mi je velel počakati še par dni. Govoril bo z nekim holandskim patrom, ki mi bo povedal nekaj naslovov, da se v moji domovini poučim o sv. veri.

Naslednje jutro sem čakala v tako lubi samostanski cerkvi in gledala, kako ljudje hodijo k sv. obhajilu. Videla sem sijaj bele hostije, ki je bila zame zapečatená skrivnost, vredna vsega hrepenenja. Po sv. maši, kateri sem pač po svoje prisostvovala, sem odšla v govorilnico, da počakam holandskega patra. Kako sem obstrmela, ko stopi preko praga isti, ki je poprej obhajal.

V kratkem sem mu obrazložila mojo zadevo in ga prosila, naj pospeši sv. krst, če je v njegovi moči. — 16. junija je zadnji rok, da zapustim Nemčijo, sicer bom izgnana. On pa ni vedel točno, kako je p. Heribert mislil in je kar določil naslednji dan, da me bo krstil. Od veselja nisem vedela kaj naj počnem. Lepo sem se pripravila in dne 15. junija 1919 na praznik presvete Trojice sem prejela zakrament.

Sedaj sem imela pečat Mesije — Odrešenika mojega naroda. Od tistega dne sije na mojo samotno pot sonce, Bela Hostija — moja največja sreča.

To je pot ubogega grešnega človeka — do hiše božje na zemlji — do Cerkve.

Franciška van Leer.

Sv. Jožef — vzor duš žrtev

Znameniti Gerson trdi, da sv. Jožef po svoji svetosti vse svetnike presega. Je torej vzor svetnikom in tudi nam, ki po svojih skromnih močeh stremimo po svetosti. Sv. Jožef je ideal za vse čase in vse ljudi. Predvsem pa brez besed razlaga dušam-žrtvam, kako naj svoje življenje posvete Jezusu in Mariji ter se iz ljubezni v njihovo proslavo izčrpajo.

Sv. Jožef je bil Jezusu predstavnik nebeškega Očeta na zemlji. Že to dejstvo izda, da je bila duša sv. Jožefa čudovit svet najvzvišenejših kreposti, najčistejše in najsvetejše ljubezni, v katerem so tiho in vdano zamirale najtežje žrtve. Posebni zaupnik božji, sv. Jožef, je izšel iz božje šole... Če naj bi bil vredni varuh Sina božjega in ženin presv. Device, jima je moral biti v svetosti vsaj deloma podoben.

Čuvar Jezusa in Marije je bil sv. Jožef nekdam in je še danes. Skrbno varuje duše, v katerih živita Kristus in Marija. Ko molimo presv. Kri Kristusovo ter se zahvaljujemo Mariji, danam jo je dala, se zahvaljujemo tudi sv. Jožefu, ki je z delom svojih rok oskrboval malemu Jezusu prehrano. Bl. Grignon uči, kako naj pri sv. obhajilu prepustimo Mariji Jezusa v hostiji, da ga mesto nas dostojno sprejme in počasti. Ko vabimo Mater božjo s seboj k angelski mizi, ne pozabimo istotako razveseliti in odlikovati sv. Jožefa! Saj so bile Marijine in Jožefove roke prvi oltar, na katerem se je betlehemsko Dete darovalo kot žrtev nebeškemu Očetu. »Za Marijo se še noben duhovnik ni z globljim spoštovanjem in z večjo vero dotaknil presv. Zakramenta, kot je sv. Jožef vzel v naročje božje Dete. (P. J. Gratian.)

Velika je bila Jožefova sreča, ko je postala najlepša vseh žen njegova zaročenka. Toda preden je smel božjega Sina vzeti v svoje roke, je moralo njegovo čisto srce preko strašne preizkušnje. Ni vedel za misterij, ki se je bil odigral v Mariji, zato je dvomil in neizmerno trpel. Zdelo se je, da je lilijska sreča njegove ljubezni potopljena v mlakužo... Angel ga je rešil trpljenja. Marija je bila zanj zopet vir sreče. Oba sta se bila otroško zaupala Previdnosti in ta je zgladila njuno pot. — Molčimo, ko nas zadene krivica! Predobri in vsemogočni nebeški Oče čuje nad nami. Nihče ne zna in ne more tako sijajno opravičiti nedolžnega in obnoviti zatemnelo dobro ime kot Bog.

Slavni Sin Davidov je zgled delavcev in ljubiteljev uboštva. Sreča sv. družine je v Betlehemu, Egiptu in Nazaretu pre mnogokrat klila iz Jožefovih žrtev. Poglavar revne delavske družine je bil sv. Jožef. Za delo in obstanek se je boril, pičlo je zaslužil. Bil je kot eden izmed milijonov, ki danes zastoj ponujajo svoje spretno in delavne roke, da bi skromno preživeli svoje drage. Sv. Jožef ve, kaj je ponižanje, brezposelnost, predobro ve, kaj je trpljenje... Vse njegovo življenje je bilo ena sama žrtev. In vendar so bila v borni nazareški hišici njegova zemska nebesa. Radi Jezusove in Marijine navzočnosti. Revni Jožef je bil v njuni posesti neskončno bogat. Kristusova bližina omili sleherno trpljenje. — In kdo je bolj poklican k življenju v navzočnosti božji kot duše-žrtve? Naj bi bil tihi tabernakelj vedno njihov varni pristan v viharju oživljenja! Noben dan naj bi ne minil, da ne bi vsaj nekaj žrtvic položili v ranjeno Srce samotnega evharističnega Boga!

Zveličar nas je nadvse vesel, kadar neopazeno izkazujemo dobre. Da, bližnjemu veselje delati in skriti se — to je tiho umiranje samoljubja. In tega odmiranja vsemu, kar ni Bog, je bilo polno življenje sv. Jožefa.

IZ najglobljih virov Jožefovega srca je pil samo Jezus... Kar je imel Jožef v duši najlepšega, je ohranil zanj, in vse največje bridkosti je kazal le njemu, boječ se, da jih ne bi oskrunila človeška tolažba. — Žrtev vedno boli in mora boleti! Čim manj jo ljudje poznajo ali razumejo, tem bolj je je veselo božje Srce, ko jo položimo v njegovo odprto rano: v zadoščenje in kot odkupnino za duše. Najbolj bi morale duše-žrtve prositi Zveličarja odpuščenja za tiste ure in dni, ko jih je zaman čakal s svojo milostjo ter niso hotele razumeti njegovih prošelj za žrtve... Sv. Jožef ni trepetal, ko je opazal, da v težkem delu za Jezusa in Marijo ginevajo njegove moči. Še vesel je bil tega. Dajmo tudi mi Bogu — vse! Da pa se nam bo posrečila zmaga nad samim seboj, gojimo v sebi nadnaravnega duha, duha molitve!

Tihe duše so kot nalašč ustvarjene za veliko v Bogu skrito žrtvovanje. Sv. Jožef je bil v življenju nenavadno molčeč, a vprav njegov molk tako glasno govori, tako zelo privlačuje ter budi zaupanje. Lamennais piše: »Večje dobrote v današnjih hudih časih ne moreš izkazati bližnjemu, kakor da mu daš dobro besedo. Več ljudi dandanes trpi zaradi trdih besedi, kakor zaradi gospodarske krize.« Tudi topla beseda, blagohoten pogled je lep milodar. In vsak človek jo zmore, pa naj bi bil v gmotnem oziru še tak siromak! Skrivnost razveseljevanja drugih zavisi od dobrohotnosti, s katero bližnjemu kaj storiš ali daš.

Sv. Jožef je upanje bolnikov, telesnih in duševnih. Ko bi se duše-žrtve navzele Jožefovega duha in postale bodreči, osrečevalni angeli bolnikov, tolažnice nesrečnih in varuhinje čistih duš! »Jožef najzvestejši« kličemo v litanijah. O, sv. Jožef je zvest in se v tej čednosti od nobenega svetnika ne pusti prekositi. Tiste, ki se mu popolnoma zaupajo in izročijo, nauči najprej vdano in ljubeče vršiti Očetovo voljo. Obdaja jih z očetovsko skrbjo in ljubeznijo, ki se še pomnoži tedaj, ko padajo za njegove varovance sence zemskega življenja ter se umikajo večni zarji, luči onostranstva.

—0.—

Cvetna nedelja

Kot otroci smo se učili imena nedelj v postnem času in zadnja v vrsti je bila: Dominica palmarum — Cvetna nedelja. Nedelja zibajočih se palm. V radosti iz dreves odlomljenih palm. Nedelja prekipevajočega navdušenja. Ko so tisoči in tisoči odlagali svoja vrhna oblačila in jih polagali na pot. Zakaj Mesija jezdi v svoje mesto. In jutri se začneja novi čas za Izrael. Obleko, preko katere jezdi, bodo hranili kot sveto stvar. Otrokom in otrok otrokom jo bodo kazali: »Tukaj vidite še odtise kopita njegove jezdne živali iz tistega dne, ko se je začelo svetovno vladarstvo sinov Abrahama.«

Pet dni pozneje stoje, oblečeni v ista oblačila, na trgu mesta Jeruzalema in kličejo: »Križaj ga!« Imenujejo ga goljufa in upornika. Navdušenje se je prevrglo v slepo besnost, vesela radost v sovraštvo.

Veliki, sveti teden! Začel se je z zmagoslavnim izprevodom tisočev. Preden se je končal, so potegnili jokajoči prijatelji žreblje iz njegovih otrpelih rok in nog; iz njegovega razbičanega telesa so izprali kri ter nesli Njega in vse svoje upanje v grob. Teden božjega usmiljenja. Teden človeškega neusmiljenja. Teden božje ljubezni. Teden sovraštva ljudi. Teden, ki je v njem najstrašnejše mučilno orodje, ki so si ga ljudje izmislili, postalo za vse čase znamenje zveličanja,

rešitve, večnega življenja. Mučilni les, ki se je celo rimskim poganom zdel tako grozen in sramoten, da ni smel nihče izmed njih biti obsojen na tako smrt, četudi je zakrivil desetkratni roparski umor. Mučilni les, ki se je zdel njegovemu lastnemu ljudstvu primerna kazen za Njega, ki jim je dan za dnevom govoril in pripovedoval o ljubezni Očeta, ki je v nebesih. Pod tem križem stoje farizeji, ki trikrat na dan molijo v templju, stoje pismoučeni, ki poznajo vsako besedo svetega pisma o Mesiji; v posmehu zahtevajo od njega čudež in ne vedo, da se tukaj godi največji čudež ljubezni. Umore Sina božjega in mislijo, da so Bogu in narodu storili uslugo.

Teden človeške slepote. Teden strašne tragike človeške zablode. Zakaj res je in resnično, kar je Kristus dejal: »Ne vedo, kaj delajo!« Ali si moremo misliti večji zločin, kakor če kot hudodelca umorim njega, ki mi je ponudil roko, da bi me potegnil iz roba prepada in me rešil poginal! Žrtev zaslepljenosti lastnega ljudstva.

Dokler bo trajala ta zaslepljenost ljudi, bo preživljala Kristusova Cerkev svoj veliki teden. »Učenec ni nad učiteljem. Če so mene preganjali, bodo preganjali tudi vas.«

Vem: veliko gorja, veliko preganjanja so zakrivali ljudje sami, ki tvorijo Cerkev Kristusovo. Kadarkoli odpadejo ljudje, ki bi morali biti Kristusovo telo, Kristusovo čisto, sveto, nedolžno telo, od njegovega duha, od njegovih nauk in zapovedi, se Cerkvi vedno bližajo ure Golgote. Pridejo ljudje in privlečejo križ; pridejo ljudje in zasramujejo ter ponižujejo; zahtevajo, da mora Cerkev izginiti iz površja zemlje. Če bi nas zasramovali in poniževali zaradi našega notranjega odpada od duha evangelija, zaradi prepada, ki zija med našim naukom in našim vsakdanjim življenjem, zaradi grozne razlike med tem, kar se v naših cerkvah uči in med tem, kako se po naših hišah živi! Ko bi bili zasramovani, napadeni, s kamenjem ometani! Kolikokrat bi to zaslužili. Toda nedopovedljiva je krivica, da ne preganjajo nas, ampak zavoljo naše nepoduhovljenosti in naše neodrešenosti Kristusa Gospoda. Mnogokrat namreč pretvarjamo mi sami hod Cerkve skozi svet v pot trpljenja in njeno življenje v Veliki teden. Mi, mi sami smo rane na Kristusovem telesu. Naši grehi, nekrščeno mišljenje, naše življenje, ki ga živimo, kakor da ne bi bili nikdar odrešeni, so raztrgano oblačilo, ki mora v njem skozi svet hoditi Cerkev, telo Kristusovo. In zaradi tega oblačila, ki smo ga stkali, ne morejo milijoni na tej trpeči postavi, ki hodi skozi zgodovino časov, spoznati obličja našega Odrešenika. Preden se bomo v tednu trpljenja spomnili na sovražnike in mislili na to, kako bi Cerkev pred njimi obvarovali, se moramo zamisliti v same sebe in pogledati, kako potvorjeno podoba Kristusovo vidijo ti ljudje, kadar se ozrejo na nas. Nešteti izmed njih iščejo z lačnim srcem ljubezni do bližnjega in pri mnogih izmed nas jo iščejo zastoj. Neštete žeja po pravičnosti, a pri nas je ne najdejo. Na enega izmed nas, ki je cel kristjan v srcu in mišljenju, v ljubezni in usmiljenju, pride devet nas, katerih življenje in mišljenje niti od daleč ne ustreza življenju in mišljenju evangelija. In ti deveteri delajo pred sodnim stolom sveta pričevanje za Kristusa in njegovo Cerkev. Preden mislimo na nasprotnike, odstranimo iz svojega lastnega srca in življenja vse, kar nasprotuje Kristusu.

Toda četudi bi bili čisti, docela dobri, četudi bi bili občestvo samih svetnikov, bi življenje Cerkve nikdar ne prenehalo biti Veliki teden. Kristus je bil čist, dobrota sama, svetost sama. In vendar je moral preko Getzemani na Golgoto. Tudi popolnoma sveto, poduhovljeno občestvo bo v nesvetem svetu naletelo na ogorčene sovražnike. Eno seveda bi bilo drugače: nad nami bi ne bilo razočaranih, v katoliških deželah bi ne bilo

proletarijata in v katoliških deželah bi ne bilo boljševiške nevarnosti. Zakaj, kdor je videl veličast telesa Kristusovega, mu ostane zvest. Vkljub temu pa bi ostala nepregledna množica slepih, ostalo bi večno omahovanje na skrajno desnico in skrajno levico. Pot resnice je vedno pot križa. In kdor prinaša resnico, naleti vedno na ljudi z značajem Kajfe, Heroda in Pilata. Zato moramo skrbeti, da bo vse, kar bodo govorili zoper nas, lažno in neutemeljeno v našem življenju. Rane, ki jih drugi sekajo Cerkvi, so njena čast. To je sveti Veliki teden kraljestva Kristusovega, učencev Kristusovih.

In sovražniki ter nasprotniki? Ko bi bili brez greha mi, kakor je bil Odrešenik, bi morali moliti, kakor je molil on: »Oče, odpusti jim; ne vedo, kaj delajo.« Ker pa nismo brez greha, naj bo naša prva molitev Velikega tedna: »Oče odpusti nam, ker smo ljudem tako otežkočili, da bi našli tvojega Sina in po njem tebe, o Oče!«

P. M. LEKEUX, O. F. M. — P. EVSTAHIJ:

Marjetica — vzorna tretjerednica

(Nadaljevanje.)

VIII.

Marjetična skrivnost

Kdor ostane v meni in jaz v njem, ta rodi obilo sadu; zakaj brez mene ne morete nič storiti.¹

1. Pravi duh apostolstva

Marjetica je razodevala občudovanja vredno delavnost v svojem apostolstvu, toda morebiti je še bolj čudovit uspeh njenega skritega delovanja. Gotovo so še tudi druge mladenke, katerih življenje je eno samo dolgo, junaško in tiho žrtvovanje lastne osebe: saj se zdi, da je ženski spol s svojo čistostjo, s svojo ljubeznijo in maternostjo ter s svojo prirojeno požrtvovalnostjo določen že po naravi za to vzvišeno nalogo. Ali to, kar je v nekaj letih dovršila slabotna, boječa in preprosta učiteljica — spreobrnila je bila toliko ljudi, da so se oklenili njenega prepričanja, v teh težko dostopnih in neizobraženih krogih si je pridobila odločilen vpliv, premagala je toliko neotesanih src! — to gotovo ni nekaj vsakdanjega in tedaj zasluži, da to reč bolj natanko preiščemo.

Skrivnost njenega uspeha je preprosta; preprosta je, ker je božja. Marjetica je delovala tako blagodejno, ker je bila majhna svetnica, dosegla je tako velike reči, ker je bil pravi početnik njenih dejanj Bog.

Če bi jo bil kdo vprašal po vzroku njenih uspehov, bi se bil njen odgovor gotovo glasil: »Ne pristoji zasluženje meni, Bog stori vse, jaz moram storiti le eno, to namreč, da se prepustim njegovim rokam kot orodje.«

Bog sam izvršuje dobro, Duh veje, kjer hoče, in ne potrebuje pomoči od nikogar. Pač, nekaj potrebuje, darilo našega srca. Bog je ustvaril človeka iz ljubezni in on se sklanja nad njim in pazljivo prisluškuje utripanju njegovega srcá; če le-to utripa v soglasju z njegovim lastnim srcem, tedaj je ta človek izpolnil svoj namen. Bog je tvegala, stvar obdarjeno s

¹ Nič zaslužnega za nebesa. Gl. Sv. pismo NZ. Prvi del. (Ljubljana 1925) 302.

prosto voljo postaviti nasproti sebi, edini in najvišji Volji. Ta stvar se mora tedaj prostovoljno izročiti v božjo Roko ter iz ljubezni svojo lastno voljo podrediti docela volji božji, da se izpolnijo božji načrti. S tem se zediní človeška volja z voljo božjo, Bog nosi odgovornost za dela le-tega človeka, vsako dejanje se pobožanstvi ter ima nadnaravno moč. Bog spreminja ljubezen, ki mu jo daruje človek, v milosti in te milosti razdeljuje na svetu. To je vse apostolstvo.

Toda ta misel je preveč nadčutna in naša vera preslabotna, da bi jo doumela.

Zaslepljenost mnogih kristjanov je v tem skoro neverjetna. In sicer govorim o gorečih, delotvornih kristjanih, o takih, ki jih ljudje imenujejo apostole! Za tisočere reči se trudijo, pehajo se, in pri tem pozabljajo na to, kar je edino potrebno; očitvidno so prepričani, da izkazujejo Bogu velike usluge in da On potrebuje njih pomoči. Potemtakem mislijo le na to, da bi mu pomagali, in nič več ne utegnejo ljubiti Ga.

Namesto, da bi se zmerom znova bližali Bogu in pri njem prejeli blagoslov za svoje delovanje, se obračajo proč od njega in obračajo k ljudem, katerim hočejo storiti dobro iz lastne moči. Pozabljajo, nad vse veliki ubožci, da so le posredniki in da brez Boga ne morejo nič opraviti.

Veliki novodobni krivi nauk je »krivoverstvo pri apostolstvu«, v dejanje presajena zmeta, da ne spreobrača Bog grešnikov, ampak človek, kateri to svoje prepričanje razodeva v vsem ravnanju. Sedaj doživljamo čudovit razcvet apostolskega duha, tako pogosto se apostolstvo izprevrže, ker so apostoli preveč zaposleni s politiko, z društvu in s shodi, z zunanjo prireditvijo ter javnim priporočanjem in nič več ne dobijo časa, da bi bili kristjani in da bi mislili na svojo poglobitveno nalogo. Njih dela so okužena po gnilobi samoljubja ter nimajo nikake vrednosti za kraljestvo božje.

Najprvo naj poskrbé za lastno svetost, potem bodo mogli pospeševati božjo čast.

Nekega dne je vprašal španski velikaš svetega Petra Alkantarskega:

»Oče, kaj je treba storiti, da rešimo deželo iz močvare pregreh in nevere?«

»Nekaj prav preprostega,« je odgovoril vprašani, »postanite svetnik — in jaz tudi.«

Človek izvršuje dobro v toliki meri, v kolikor ljubi Boga, naj si bo minister, učitelj, misijonar ali cestni pometlač. Ako hočemo najti prave daritvene duše, duše — žrtve, jih moramo iskati v samostanih klarisinj ali med ponižnimi dušami, ki jih poznamo, ne da bi jih spoznali, zakaj njih življenje ne vleče pozornosti nase in obrnjeno je docela na znotraj, toda pred Bogom goriyo brez prestanka kakor posode polne blago dišečega kadila. To so duše, ki vérujejo in katere imajo tudi pogum, živeti po svoji veri. Čiste in žareče od ljubezni pridejo na višine, dvojno skušajo doseči, namreč »odluščjenje«, odtrganost srcá od svetá, in pa zaupno občevanje z Bogom, odpoved pozemeljskemu in zedinjenje z božanstvenim. To sta dve peruti, kateri z lahkim in varnim poletom ponoseta duše kvišku v božje naročje. Predajo se ljubezni brez preračunanosti, v svojih udih dopolnijo, kar še manjka trpljenju Kristusovemu, in storijo njegovo trpljenje rodovitno, zakaj v imenu človeštva sprejmejo nase, kar jim je Kristus določil.

»Duše — žrtve,« pravi pater Capelle², »imajo v resnici moč nad časom, v katerem živé, ter ga varujejo... Neposredno nadaljujejo delo odrešenja.«

Marjetica je spadala med le-te duše. Skrivnost njenih čudovitih

² P. L. Capelle S. J., Duše — žrtve. — Prip. pis. (Beri: Kapel. — Prip. prev.)

uspehov je bila v njenem srcu, katero je bilo odmrlo vsemu zemeljskemu in ki je v njem živel le Kristus: skrivnost je bila ljubezen.

2. Semensko zrno umrje

Njeno življenje je bilo zdaj popolna izročitev božji ljubezni.

Potopila se je v žrtvovanje, dokler ni izginila v njem. Vsak časek dneva je pri nji nosil pečat samozataje, vse je postalo žrtveno darilo.

Njena prostost je bila od njenih mnogih dolžnosti, ki si jih je naložila, popolnoma izkoriščana, in ker so ji bila vsa ta opravila prav za prav zoprna, je bilo njeno življenje sestavljeno iz neprestanega premagovanja same sebe.

Nikoli si ni privoščila kakega razvedrila, kakšne veselice, prijetnega branja, mične zabave. Vse svoje delovanje je podredila dolžnosti.

To ji pa še ni bilo zadosti. Sveta nespamet križa jo je bila prevzela in postala je v tem nenasitna, v vsem je iskala bridkost, ki jo je opajala z ljubeznijo.

Ona, ki poprej ni hotela obuti niti volnenih nogavic, je nosila zdaj raševinast spokorni pas in pogosto z bodicami opremljeno verigo. Za zajtrk je imela suh kos kruha, namazan s sirupom, kakor jedo siromaki. Surovo maslo je dala na stran, da bi ga podarila. Ubožna gostija kakšne delavske družine je bila često njena večerja, in čim več nevšečnosti je bilo pri tem najti, tem bolj je bila videti zadovoljna. In vendar se je morala zelo premagovati, da je svojim ustnicam približala že porabljeno skodelico, katero je bil Bog ve kdo najprvo uporabil. Toda smeje se jo je vzela v roke in ni dovolila, da bi jo poplaknili. Sonca, mraza in dežja se je malo varovala; marsikaterikrat je sredi zime prišla k znancem z nogavicami, docela premočenimi, in z nogami, mrzlimi kot led, in morali so jo prisiliti, da je obula druge čevlje in nogavice.

Pred božičnimi prazniki leta 1915 je rekla Ivani: »Opraviti hočeve devetdnevno molitveno in žrtveno pobožnost za spreobrnjenje grešnikov, zakaj o božiču morave doseči mnoge izpreobrnitve. Zatorej hočeve zdaj hoditi z doma o vsakem vremenu, ne da bi se pritoževali zastran mraza in utrujenosti. In če bi se katera spozabila, mora druga biti tako dobra ter jo spomniti na njeno dolžnost.«

Njena največja bolečina je bila telesna utrujenost, ki jo je neprestano mučila. Toda sama jo je privabila ter jo še povečala in le v največji sili si je privoščila malo počitka. Pri svojih obiskih ponoči se je kljub svoji fizičrpanosti silila, da je stala. Nekega večera je bila na koncu svoje moči ter je vstopila z Ivano pri znancih, da bi se nekoliko odpočila; takoj so prišli otroci k njej in jo prosili, naj jim kaj zaigra. Vsedla se je h klavirju, igrala, pela ter zabavala malčke tri četrti ure.

Ko sta odšli, jo povpraša Ivana:

»Kako moreš biti tako vesela in dobre volje, Marjetka, ko se vendar moreš komaj pokoncu držati?«

Marjetica odvrne:

»Človek mora pač pozabiti na utrujenost, da napravi drugim kakšno veselje!«

Kadar je po svojih napornih hojah prišla domov, je bila pogosto takozdelana, da se je spustila na naslanjač ter je nekaj minut sedela nepremično z odprtimi očmi, preden se je oddahnila.

»Ti se preveč trudiš, dragica!« je rekla mati zaskrbljena.

»V nebesih se bom mogla odpočiti!« je odgovorila smehljaje se hči.

Po težkem dnevnem opravilu se je večinoma, kakor smo že povedali,

pričelo najprej nočno delo, in zaključek je bila dolga molitev na kolenih, ki je njeno moč še povsem izčrpala.

Ko ji je Ivanka nekoč očitala, da pretirava s svojim nočnim bdenjem, je odgovorila:

»To dobro vem, toda kako srečna bom v onostranstvu, če si bom mogla reči, da na zemlji nisem zapravila časa.«

Ivana pa ni odnehala ter jo na vso moč prosila, naj si vendar privošči več počitka.

»O ne!« je vzkliknila, »Zveličar tudi ni počival. Dal nam je vse svoje življenje in on je za nas umrl na križu. Ali nismo dolžni tudi mi kaj storiti, da mu pripeljemo nekaj duš?!«

»O moj Jezus,« je zapisala, »hočem biti tvoja mala poslanka, Ti iščeš srca, ki naj bi se posvetila Tebi; glej, tukaj je moje, podarim Ti ga brez pridržka in se Ti tisočkrat zahvalim za čast, ki mi jo izkazuješ... Hočem delati, če je treba, do konca svoje moči iz ljubezni do Tebe.«

Pater N. ji je dejal: »Vi si škodite svojemu zdravju, to je zvijača hudobnega duha.« Nič ni pomagalo. Seveda je sama uvidela, da se preveč napenja. »Vem,« je zapisala, »da veliko delam, morebiti še nekoliko več, kakor morem izvrševati na redni poti.« Toda ona ni bila več na redni poti, dvignila se je bila nad njo, zanesena po ljubezni, zgrabljena od viharja nad zemeljske strasti, kateremu se ni mogla ustavljati.

»Ljubezen Kristusova nas priganja,« si je bila zapisala na listič, ki ga je nosila na svojem srcu, in nič ni premogla zoper priganjanje te ljubezni.

»Ali ni bila hči svetega Frančiška in ali ni bil on prav tako ravnal?! Pogosto je bila brala življenje serafinskega svetnika, spominjala se je na njegove poste, na njegovo nočno bdenje, na njegove ostre spokorne vaje, na to, kako je preziral nauke svetne modrosti. Poslušala je njegov pogovor s Križanim: »Premaguj svojo ljubezen,« je bil rekel Zveličar Frančišku, »zakaj čednost ne sme biti neurejena.« Kakor plamen je švignil kvišku odgovor: »O Jezus, Ti si mi ugrabil moje srce in Ti mi zdaj velevaš, naj brzdam svojo ljubezen do Tebe!... Ti sam je nisi ukrotil, ko si na debelu križa objel ljudi z ljubezenskim žarom. Če sem zdaj tudi jaz od ljubezni pijan, kdo mi more očitati mojo norost...?!«

Marjetica je pa imela razen tega za svoje ravnanje še drug razlog, ki je vse razložil in opravičil, globok, presenetljiv, vzvišen vzrok, ki nihče ni slutil o njem in ki je bila zadnja stopnja njenega pogumnega podviga na višine žrtvovanja: vedela je, da je bil Zveličar sprejel njen poslednji dar, žrtev njenega življenja. Enako kakor vojak, kateri zre v oči neizogibni usodi, sedaj ni bila več pod navadnimi postavami modrosti, mogla je razdajati s polnimi rokami, mogla je trošiti, kar ji je še moči ostalo od njenega življenja, v katerem je bil vsak dan stran nekega volila.

(Dalje prihodnjič.)

Kdo piše tvoje življenje?

Lepega sončnega dne 1. 1577 je sedel sveti Peter Kanizij globoko zamišljen v svoji sobi. Obraz je imel zastrt z rokami in čakal na brata ljajka, kateremu je narekoval vsebino obsežne Marijine knjige, v kateri je z ognjevitimi besedami slavil nebeško Mater in njenega božjega Sina.

Tiho, brez pozdrava je vstopil vojvoda Viljem pri Kaniziju. Pater se ni niti ozrl. Misleč, da se je vrnil njegov pomočnik, ga je pohvalil rekoč: »Hitro si izvršil svoje delo, pohvaliti te moram. Zdaj sedi in piši.«

Knez je molče in z veliko radostjo začel pisati. Čez dobro uro se je vrnil brat in s spoštljivim začudenjem zrl v svojega namestnika, rekoč: »Ej, pater Peter, odprite oči in pogledajte, kdo vam piše.«

Šele zdaj je Kanizij opazil zmoto in prosil odpuščenja. »Nimam ničesar odpustiti,« se je glasil knežji odgovor, »pri tako lepem in pobožnem delu bi bil srčno rad vaš pisar.«

Dogodek te ure med redovnikom in knezom se ponovi tisoč in tisočkrat. Kakor je knez v tihi podeželski sobici pisal in prisluškoval duhovnikovemu iskanju in razmišljanju, se veselil njegove kipeče gorečnosti in iskrene ljubezni do Jezusa in Marije, ki jo je svetnikova duša izražala v vriskajočih slavospevih, prav tako stoji največji božji pisar poleg vsake človeške duše v vsem njenem življenju ter prisluškuje vsaki besedi, ki se mu dopade, vsaki odločitvi, katere cilj je on sam, vsakemu dejanju, ki je storjeno zanj in bo po njegovi oblubi rodilo trideseteren, šestdeseteren in stoteren sad.

Ali more Bog tudi o nas kaj lepega napisati? Nekaj tako prisrčno ljubeznivega in resnično dobrega, da se vzradosti naš Oče, ki je v nebesih in ki bo z veseljem čital te vrstice drugič, tretjič, kakor mati božično pisemce svojega ljubljenega otroka. O, da bi tudi naši duši našel poteze resničnih kreposti, ki bi ga poveličevale, kakor ga je poveličeval Zveličar v evangeliju, ko je videl ljubezen in modrost svojih zvestih. O, da bi nas ne mogel nikdar pozabiti, kakor elzaški deček svojega očeta, kateri je ob glasu zvona, ki je naznanjal povzdigovanje, spoštljivo pokleknil, molil in zastrmel v čudež spreminjevanja s tako globoko vero, da se je njegov sin potem vse življenje pri zvonjenju vsake svete maše spominjal tistega počesčenja in ga moral z umrlim očetom vred vedno ponavljati.

Kaj bi pa Bog nam tako rad napisal? Sporočil nam je. Njegove tihe želje so napisane v svetem pismu in v apostolskih pismih, ki so pisana pozabljenemu ljudstvu prakrščanstva. To, kar je veljalo za moše na ladjedelnicah, za zavržene v kamnolomih, za popotnike in vojake, to zadostuje tudi za naše najrevnejše izbice, za najnižje službe in tudi za sijajne dvorane. Naše življenje bi moralo biti odsev in slika Kristusovega prisrčnega usmiljenja, dobrote, ponižnosti, krotkosti in potrpežljivosti, ki se zrcali tudi v njegovih Svetih. Začutiti bi morali Kristusove tožbe o brezbriznosti in malomarnosti nas samih in vseh ljudi v božji službi, položiti bi morali svojo roko v roke ubožcev, stopati v duhu uboštva po stopinjah božjega Sina, doživeti lakoto in žejo pravičnih, čisti in miroljubni bi morali skozi preganjanje in zaničevanje, dokler ne bi ljubi Bog ob koncu našega boja in trpljenja z večnim plačilom izpolnil Zveličarjevo obljubo: Blagor.

Ne smemo pa misliti, da je tako življenje nekaj svečanega, posebnega in prisiljenega. Je samo svetel prisrčen jutranji pozdrav ljubemu Bogu, kadar se zbudimo, dober namen za vsako naše delo presveti Trojici, ljubezniva beseda na zagrizeno trmo, nemirno hrepenenje po daritvi svete

maše, kadar vabijo zvonovi, veren iskren pozdrav evharističnemu Kristusu Kralju z našega delokroga, polja, iz pisarne, iz tovarne in iz domače hiše, kadar prihaja na naše oltarje. Sveti Klemen Hofbauer je večkrat spomnil svoje učence: Zamislite malo, zdaj se v Avstraliji daruje sv. maša.

Najlažje pozabi človek na božjo roko, ki bi tako rada napisala najlepše iz našega življenja. Skušani smo bili, pa smo zmagali. Visoko nad nami je stal satan in razvil ves sijaj in vse veselje tega sveta. Voliti smo morali med dvema kronama, med obročem čutnosti, napuha, sovraštva, ki diši po grehu in med trnovo krono, ki je oškropljena z božjo Krvjo.

Če smo pa omahljivi v naših dolžnostih do Boga, se čutimo slabe, majhne in nas bega misel: Zakaj izgovoriti trdi Ne? Zakaj se odpovedati? Zakaj tako prisiliti pot navzgor? Zakaj ne bojzljivo in lenobno propasti?

Ravno v takih urah čaka Bog s trepetom na našo odločitev, ki jo mora zaznamovati. Vse bolj kakor mi sami želi, da bi bil tak list našega življenja zaznamovan z vzhajajočo zvezdo svete ljubezni, kakor je čestokrat naslikano v družinskih arhivih, da bi napisal naše novo ime na to stran častitljivo, kakor je obljubil v skrivnem razodetju in pokazal nam v naši smrtni uri popisano stran, ožarjeno z večno svetlobo in z očetovskim ponosom priznal: Ničesar ti nimam odpustiti. Pri tvojem življenjskem delu sem bil rad tvoj pisar.

Čestokrat pa caplja človek, ki celo misli, da je dober in veren katoličan, tako nespametno po svoji življenjski poti, se izogiba kolikor mogoče dolžnostim do Boga ter brezmiselno zaničuje in zasramuje dediščino božje Ljubezni, ki nam je bila zvesta do konca, da bi to dejanje presenetilo celo neumneža. Človek odpri oči in poglej, kdo piše tvoje življenje ... Bog.

DR. P. HILARIN FELDER O. CAP. — ATOM:

Franciškanska dobrodelnost

Že iz do sedaj povedanega je jasno, da je Frančišek svojim učencem s svojim življenjem hotel pokazati in zabičati oni vzor bratstva, o katerem govori sv. Janez: »Otročiči moji, ne ljubimo z besedo, tudi ne z jezikom, ampak v dejanju in resnici.« (1 Jan. 3, 18.) Dejanska ljubezen do bližnjega — dandanes jo imenujemo krščansko dobrodelnost — je bila serafinskemu možu vedno pri srcu. Njena duša je bila njegovo Kristusovo viteštvo in njen delokrog predvsem strežba bolnikov in skrb za ubožce.

Strežba bolnikov je v dobi križarskih vojsk mogočno narasla. Ono krščansko navdušenje, ki je neštete vojnike nagnilo k temu, da so zapustili svojo hišo in domače ognjišče in postavili na kocko svoje telo in življenje, da bi nevernikom iztrgali iz rok Sv. Deželo, je prav tako mnoge duše spodbudila, da so se postavile v službo bolnikov, ki jih je nekoč Zveličar s tako ganljivim usmiljenjem tolažil in zdravil. Tako je pač nastalo nebroj bolnišnic, ki so bile oblagodarjene z miloščino in posestvi, kakor tudi cela vrsta redov in bratovščin, ki so se posvetile službi trpečega človeštva.

Ta služba je imela naravnost značaj junaštva, če je šlo za gobavce. Arabska gobavost, ki so jo že pred križarskimi vojskami zanesli na zapad, je v kratkem času postala najhujša nadloga v vseh deželah. Bržkone bi večino prebivalstva pobrala, če bi gobavci ne bili ločeni od človeške družbe. Oni so morali radi tega bivati izven mest in vasi in vstran od prometnih cest. Le ob veliki noči in na božič so smeli priti v naselbine in

tudi tedaj so morali vse, kar jim je bilo ob ločitvi od drugih zapovedano natančno spolnovati; z ropotuljo so morali opozarjati na svojo navzočnost, kar so želeli kupiti, so morali od daleč pokazati s palico, spoznatni so morali biti po svojih oblekah itd. Pod težko kaznijo jih noben gostilničar ni smel sprejeti. V nobeno cerkev niso imeli dostopa. In tudi če se je kdo bližal njihovim stanovanjem, so ga morali z ropotuljami opozoriti, da je ostal v pravi daljavi. Slučajnostno miloščino je bilo možno položiti v posodo, ki je stala ob potu. Obsojeni k počasni smrti so veljali takorekoč že kot mrtvi, ter so prejeli tolažbo in pomoč le od cerkve in krščanske usmiljenosti.

Cerkev jih je častila kot Bogu posvečene ljudi, spremljala jih je z ganljivimi obredi v njihovo samoto in skrbela je zanje z nežno ljubeznijo in požrtvovavnostjo. Krščanska dobrotelost se je spominjala na to, da je Zveličar gobavce s posebno ljubeznijo odlikoval in da je od njega samega bilo pisano: »Resnično, on je prevzel naše bolezni, in on je našel naše bolečine; mi pa smo si ga mislili kot gobavca, kot takega, ki je od Boga udarjen in ponižan.« (Iz. 53, 4.) V gobavcih so zato gledali Jezusa Kristusa samega, ki je bil njim enako od sveta zavržen in smatran kot izmeček, kot mož bolečin.

To globoko versko naziranje je povzročilo, da so v kratkem času nastali vsepovsod domovi za gobavce. Vsako mesto, skoro vsaka vas je imela svoje samotno zavetišče za gobavce. Za časa sv. Frančiška jih je bilo v Franciji okoli dvatisoč. Kmalu nato letopisec Matej iz Pariza ceni število na zapadu obstoječih zavetišč za gobavce na 19.000. Viteški red sv. Lazarja, kakor tudi druga udruženja viteškega mišljenja in posamezne osebe obnjega spola so se zaradi Kristusa posvetile negi gobavcev.

Smatrala se je to kot najtežja pokora, katero si je bilo možno naložiti. Kardinal Jakob Vitriški (1223—1226) piše o tem: »Radi Kristusa so prenašali med vso umazanostjo in smradom bolnikov, ko so sami sebi silo delali, tako neznosne težave, da se nobena druga pokorila s tem, v očeh božjih tako svetim in dragocenim mučeništvom, ne bi mogla primerjati.« Soglasno s tem spričuje dominikanski general Humbert de Romanis, da jih je med mnogimi tisoči komaj malo število zdržalo, da so stregli gobavcem, tako strašna je bila ta bolezen in tako neznosna je bila nepotrpežljivost in nevhvaležnost gobavcev. Frančišek Asiški to potrjuje iz lastne izkušnje.

Kot mlad svetovnjak je imel nepremagljiv stud do gobavcev. Že sama misel na nje ga je napolnjevala z gnusom. Njihova bližina mu je bila tako neznosna, da se je, kakor je to sam pozneje priznal, okoli obrnil in nos tiščal, če je le v daljavi dveh milj opazil kako zavetišče gobavcev. Tudi najgrše strahotne pošasti sveta se mu niso zdele tako grde kakor gobavci. Ne kakor, da bi bil ravnodušen za njihovo bedo; toda zopernost je prekašala njegovo usmiljenje in če je nepredvideno katerikrat naletel na gobavce, jim je po tretji osebi dal miloščino, sam pa je čim hitreje proč bežal.

Tako je bilo do dneva, ko mu je Gospod prvič dal spoznati, da ga hoče izrabiti za svojo viteško službo. »Od tedaj,« kakor pripominja sveti Bonaventura, »je bilo njegovemu duhu vedno bolj jasno, da se duhovni boj začne z zaničevanjem sveta in da se Kristusovo viteštvo pričinja z zmago nad samim seboj«. Kakorkoli pa se je to mišljenje v njem okrepilo, vendar ni moglo premagati njegovega gnusa in studa do grdih bolnikov, dokler ni Bog govoril njegovi duši: »Frančišek, zamenjaj to, kar si do sedaj meseno in nečimerno ljubil, z duhovnim; premagaj se in izberi grenko namesto sladkega, če me hočeš spoznati; zato se ti bo potem grenko sladko zdelo.«

Vstal je, kakor je rekel!

Dve čudoviti noči obhajamo v zgodovini našega odrešenja: božično noč in veliko noč. Žarki nebeške luči, lepši in svetlejši kot je luč in solnce dneva, nam odsevajo iz teme teh dveh noči. Nekoč, ko so se dopolnili časi, se je nagnil na zemljo večer in zvezde so se veselo zalesketale na nebu; pozdravile so svojega Gospodarja, ki je bil rojen v tisti sveti noči. — Drug večer se je nagnil, ki je sledil trpljenju in smrti našega Odrešenika. Zvečičar je ležal mrtev v grobu, ki je bil zapečaten in so ga stražili vojaki. In zopet so zvezde zablestela v tem večeru polne radosti na nebu; zakaj pozdravile bodo v tej drugi sveti noči svojega Gospoda, ki bo premagal smrt. Kako čudovite noči, tako si podobne z ozirom na milost in pomen, a vendar tako različne glede dogodkov in dejanj. Tam in tukaj noč, sveta, vzvišena tihota. Tam in tukaj angeli neba, ki oznanjujejo sveto novo veselje in novo dobo. Toda medtem ko leži pred nami v božični noči Kralj neba in zemlje v milobi in ljubkosti nežnega otroka, ga gledamo na veliko noč v blesku veličasti in zmagoslavja. V jasliah je ležalo božje Dete in je bila nad njim sklonjena deviška Mati in so ga pastirci molili ter klečali pred njim, svojim Bogom. Pred grobom leže vojaki do smrti prestrašeni in preplašeni pred njim na tleh. Medtem ko se je v jasliah odrešenje človeštva pričelo, praznujemo v vstajenju Gospodovem dopolnitev odrešenja.

Od svojega ljudstva zatajen, od svojih prijateljev zapuščen, kot hudo-delec zavržen, kot črv zemlje zdrobljen je Odrešenik pretrpel vse hudo, ki si ga je moglo izmisliti sovraštvo. Izkrvaveno je ležalo njegovo telo v skalnem grobu. Zdelo se je, da je laž premagala resnico, hudobija pravičnost in božja Previdnost je bila zagrnjena v zagonetno in nedoumno temo. Kaj je z obljubo Kristusovo: »Poderite ta tempelj in v treh dneh ga bom postavil?« (Jan 2, 19.) Kje je prihodnost njegovega misijanskega kraljestva? Obupani in potrti sede učenci in čakajo, kaj se bo zgodilo. — Pa zasi je jutro, velikonočno jutro in z nim nov dan vesoljnemu človeštvu. V knjigi Sodnikov (16, 1 nsl.) beremo o junaku Samsonu, da je, ko so ga Filistejci zaprli v mesto Gaza, o polnoči vstal, zdrobil železne zapahe dvignil duri mestnih vrat iz podbojev in jih nesel na vrh gore. Vprav to se je o polnoči prve Velike noči v polnem pomenu besede dovršilo. Rešitelj človeštva je zdrobil železne zapahe in dvignil iz podbojev vrata smrti, ki se mu je preplašena umaknila. Po neizmernih prostorih vesoljstva pa je zadonel klic veselja: »Vstal je, kakor je rekel.«

Ta resnica in to oznanilo je luč, ki v njej hodimo, moč, s katero delamo, tolažba, s katero trpimo in zaupanje, v katerem se ločimo od časnega življenja. Razrušili in podrli so tempelj in ga na križu uničili; toda zopet je zgrajen in iz praznega groba odmeva radostno oznanilo: »Gospod je vstal, grob je prazen!« Pa ravno to je slava groba, da je prazen. Tako nam je namreč priča in porok Gospodovega vstajenja, priča resnice, na katero se moramo ozirati, ko preti naši veri nevarnost, priča resnice, na katero moramo opozarjati, ko hoče neverni svet razušiti podlago naše vere, ki je vstajenje Gospoda našega Jezusa Kristusa. Nič nam namreč ne more bolj jasno dokazati, da je bil Kristus Sin božji, kakor njegovo vstajenje. Četudi presegajo nekateri njegovi nauki naš razum, četudi se jim upira nevera in brezbožnost, neomajano kakor skala sredi razdivjanega morja stoji naše prepričanje. Angelsko oznanilo: »Vstal je«, je temeljna podlaga naše vere.

To oznanilo pa je tudi naša tolažba in upanje naše. Velika noč je namreč tudi praznik zmage kreposti nad pregreho, zmage življenja nad smrtjo. Zemlje ne imenujemo zastoj doline solz; zakaj s solzo v očeh stopi človek v življenje in po skrbi polnih letih zapusti svet s solzo v očeh. Vstali Odrešenik pa je naša tolažba. Dober je bil, neskončno dober do vsakega trpina, ko je živel na zemlji, hodil okrog in delil dobrote; dober je bil, neskončno dober, ko je za nas umrl na križu. In ko je nagnil glavo ter izdihnil dušo, je vriskalo od veselja sovraštvo, krivica se je radovala, peklo je bilo pijano veselega zmagoslavja. Toda to veselje je trajalo kratko. Po par dnevih je obledelo obličje tistih, ki so na veliki petek klicali: »Križaj ga!«, ko se jim je tretji dan prikazal v svoji božji moči. Raztrgane so vezi smrti, zdrobljeni zapahi groba, čuvaji otrpeli od strahu. Poveličan je vstal Kristus kot premagovalec groba in pekla.

K njemu se zatekaj in v njega se oziraj, ko čutiš vso težo življenja. Od njega se uči potrpežljivosti in vdanosti v trpljenju in bodi prepričan, da bo tudi tebi o svojem času zasijal dan veselja in miru. Saj stojimo na velikonočni praznik ob grobu vstalega Odrešenika podobni drevesu, »ki je zasajeno ob potokih« (Ps 1, 3). »Glejte,« tako piše sv. Bernard, »kako se kopičijo valovi in hite v daljavo s hitrim tekom. Drevo pusti padati svoje listje in cvetje v vodo in voda jih nese s seboj; drevo pa ne hiti za lahnim listjem in ne za naglimi valovi. Pusti jih, da tečejo mimo njega in dviga svoje deblo in svoje veje proti nebu.« Tako gledamo tudi mi, kako hite mimo nas bolečine. Vse vzamejo s seboj, tudi boje in preizkušnje bridkih in grenkih dni. Mi pa stojimo trdno ter dvigamo svoje oči in svoja srca, svoje misli in želje, svoje stremljenje in hrepenenje proti nebu, kjer je naša domovina in na kar nas opozarja prazen grob Gospodov z napisom: »Smrt, kje je tvoje želo, peklo, kje je tvoja zmagaja?!«

Pa še ena pot čaka vsakega človeka, težja kakor je pot življenja, pot k grobu. Ko se približa zadnja ura, trepeti tudi najbolj srčen človek, ker nastopa to pot sam skozi strašno samoto smrti in gleda v odprti grob, iz katerega zeva noč smrti. Krsta se pogrezne v grob, žalost stoji ob grobu. Milijone, odkar hodi človeštvo po zemlji, je ta ura presunila z bolečino in žalostinke nočejo potihniti; zdihovanje in žalovanje za umrlimi se dan za dnevom obnavlja. Blagor nam, da smo kristjani. Kakor svetla zvezda iz večnega življenja nam sije v temo groba klic veselja: »Vstal je Kristus, naše upanje. Aleluja!« Vstali bomo tudi mi, kakor nam to vstajenje zagotavlja našega Boga in Odrešenika.

»Verujem v vstajenje mesa in večno življenje,« tako molimo v apostolski veri. Kako živo nam Bog to misel in resnico razodeva v vidni prirodi! Vsi vemo, kako se po mrzli zimi po vsem stvarstvu razlije pomlad, vsa sveža in lepa, pomlad, ki vse na novo poživi. Na gorkih solnčnih žarkih se topi sneg in led, veselo skaklja potok skozi livade, ki so odete v krasno zelenje. Doline zažive, cvetlice na novo duhte, grmičevje požene listje in cvetje, v jasnem ozračju prepevajo ptice v radostnem zboru svoje hvalne pesmi. Kako pomenljivo je, da nas pri vstajenju pomladi pozdravi vsako leto velikonočni praznik. Skozi sto- in tisočletja hodijo zvezde svoja pota in svetijo danes še prav tako krasno kakor v začetku; studenci potokov in rek še niso usahnili; jelke in smreke še vedno krase iste gozdove, ki so jih gledali naši očetje in praočetje. In človek, umotvor stvarstva naj premine, kakor premine enodnevnica, ki se danes igra na solnčnih žarkih in jutri že preide? Ne! Telo naše je podobno zrnu, ki v zemlji razpade samo zato, da vstane ob svojem času v lepši, izpremenjeni obliki. Človek je kakor solnce, čigar popoldan je blizu

večera, čigar druga jutranja zarja bo večno trajala. Podoben je ladji, ki z veliko brzino reže valove; toda vihar, ki jo goni, jo vodi v pristanišče večnosti. Res je, krščanstvo smrti ni odvzelo, pač pa jo je premagalo in vsem poštenim ljudem zagotovilo blaženo vstajenje.

V besedah »vsem poštenim ljudem« je izražen pogoj naše večne blaženosti. Vstanimo iz greha, ki žali Boga, in obhajajmo Veliko noč, ki se nam bliža, v notranjem prerojenju. Tako Veliko noč hočemo obhajati danes, jutri in vse dni, dokler ne bo napočilo jutro vstajenja, ki mu ne bo sledil noben večer več in nam bo svetilo velikonočno solnce večnega življenja.

P. ODILO:

Redovne zadeve.

Subdijakonat sta prejela v nedeljo, 17. januarja v ljubljanski stolnici oba naša letošnja novomašnika: fr. Pelagij Majhenič, doma od Sv. Trojice v Slov. gor., in fr. Engelhart Štucin iz Ljubljane.

† **P. Paškal Esser O. F. M.** Iz našega komisarijata v Ameriki smo dobili poročilo, da je na postojanki v Johnstown, Pa. dne 3. februarja umrl mlad frančiškanski duhovnik p. Paškal Esser. Bil je rojen Američan in sicer sin slovaških staršev. Za duhovnika je bil vzgojen pri slovenskih frančiškanih in je tudi dobro obvladal slovenski jezik. Nad deset let je deloval za naše slovenske izseljence. Pokopan je v New Yorku, kjer še živi njegova mati. R. I. P.

Visoki obisk v kolegiju. Dne 27. januarja, ob priliki godovanja samostanskega predsednika p. Krizostoma, je naš kolegij obiskal ljubljeneec in apostol slovenskega naroda: prevzvišeni nadškof dr. Anton Bonaventura Jeglič. V njegovem spremstvu je bil g. ban dr. Natlačen in stiški opat dr. Kastelic. Prevzvišeni si je z ve-

likim zanimanjem ogledal vse prostore v konviktu in klerikatu. Mlade gojence in klerike je prisrčno nagovoril in očetovsko blagoslovil. Kronika kolegija bo ta dan zabeležila z zlatimi črkami.

Preoblečen je bil za samostanskega tretjerednika Janko Podjet iz Cerkelj pri Kranju. Slovesnost se je vršila na praznik Lurške Matere božje 11. februarja 1937 in sicer v kapeli novega kolegija. Preobleko je izvršil preč. p. gvardijan Krizostom Sekovanič.

Še višji obisk v serafinskem kolegiju. Pravilno povedano: najvišji obisk. Tega smo bili deležni v kolegiju na praznik Lurške Matere božje. Kdo nas je obiskal? Sam Gospod Jezus. In tudi ostal pri nas. Ta dan smo v novi kapeli prižgali večno luč. Prižgala sta jo fr. Ciril in veliki križar Niko Jeločnik. Nato je p. prefekt Ernest daroval prvo sv. mašo v kolegiju. Navzoči so bili gojenci in veliki križarji, ki so med sv. mašo prejeli sv. obhajilo. Pater prefekt je navzoče prisrčno nagovoril ter jih opozoril na veliko srečo obiska Gospodovega in na veliki blagoslov njegovega ostanaka med nami. Kapelo in oltar je

prejšnji večer slovesno blagoslovil p. gvardijan Krizostom. Kleriki so ob tej priliki nastopili s svojim orkestrom.

Zagrebski nadškof koadjutor-tretjerednik.

Dr. Alojzij Stepinac, zagrebski nadškof koadjutor je položil na praznik Brezmadežne tretjeredniške obljube in sicer v roke zagrebskega frančiškanskega provincijala Mihaela Trohe. Obred je bil izvršen na najslavesnejši način. P. provincijal je v svojem govoru poudarjal veliko potrebo skupnega dela za duhovno obnovo, posebej skupnost v molitvi. Izrazil je o. provincijal svojo radost nad položenimi obljubami nadškofa in obljubil mu je v imenu provincije, da bodo sinovi sv. Frančiška svojemu nadpastirju pomagali v njegovi težki službi s svojimi molitvami, s svojo pokorščino in vdanostjo v duhu našega sv. ustanovitelja.

Med svečanostjo so frančiškanski kleriki prepevali izbrane pesmi, nalašč za to priliko pripravljene. — Zanimivo je predvsem to, da je prevzvišenega nadškofa koadjutorja sprejel v tretji red vrhovni predstojnik frančiškanskega reda: general p. Leonard M. Bello, ko je bil l. 1935 v Zagrebu.

Tretji red in farna družina.

Iz tretjeredniške skupščine v Bochum-u sporočajo, da so določili sledeče pravilo za razmerje med tretjim redom in farno družino: »Da ne trgamo farne enote, ki jo tako povdarja in zahteva katoliška akcija, si nalagamo tretjeredniki kot sveto dolžnost, da se zvesto udeležujemo vsega javnega farnega življenja. Podpiranje farnih društev in organizacij, posebno karitativnih, bodi še bolj kot do zdaj naš ideal. S tem postane tretji red največje veselje in opora duhovniku in izbrana četa, elita fare. Na ta način bo tretji red pridobil na ugledu. Največje delo katoliške akcije pa mora tretji red vršiti z dnevno sv. mašo in s pogostim sv. obhajilom.«

Kako sodi škof o III. redu in katoliški akciji?

Msgr. Adamski, škof iz Katovic na Poljskem je na zborovanju svojih duhovnikov prekrasno povdaril stališče III. reda v katoliški akciji. Govoril je o predmetu: »Duhovnik in katoliška akcija.« Med drugim pravi: »Duhovniki naj predvsem gojijo in razširjajo III. red, zakaj v njem dobitrdo podlago za katoliško akcijo. Tretji red bi lahko bil duša katoliške akcije; zmožen je, da druge dvigne, moči ima in je poklican, da je voditelj katoliške akcije. Res je, da v splošnem v III. redu ni ravno dosti inteligence, toda izobraženci so včasih prepolni raznih idej, ki jih izpeljati ne morejo. Pri tretjerednikih najdejo visoke ideje najlepši odmev.«

Zadnji na krovu.

V pristanišču Schiedan na Holandskem je pred nekaj časom začel goreti tovorni parnik. Neki liberalni časopis je ob tej priliki poročal o junaštvu katoliškega duhovnika. Ko se je iz ladje oglasil prvi signal za pomoč, se je takoj podal na ladjo mladi kaplan Hazelaar. Četudi je pretiła velika nevarnost eksplozije gre duhovnik vkljub temu na kraj nesreče. Iz obrežja se glase svarilni klici, da morajo vsi krov zapustiti. Ali junaški duhovnik ostane. Preriva se skozi dim in plamen, da umirajočim nosi tolažbo. Ko so že vsi pomočniki in vsi ognjegasci zapustili gorečo ladjo, ko ni nihče več potreboval duhovne pomoči in tolažbe, še le potem je mladi duhovnik zapustil krov.

O ta strah.

Kolumbovi vitezi so sklenili, da bodo postavili v Los Angeles spomenik frančiškanskemu duhovniku p. Juniperu Serra, ki je s svojimi soprobrati pridobil za krščanstvo precejšen del države Kalifornije in ondote ljudi pripeljal k civilizaciji in kulturi. Toda prostozidarji so poskrbeli, da se ta »strahovita nevarnost« odvrne od mesta ter so postavitev spomenika preprečili. O ta strah!

V Rusiji je prišlo društvo brezbožnikov na sled neki »zaroti«. Dognali so namreč, da je neka trgovska družba razpošiljala ovitke in zaboje, ki so bili oviti v časnikarski papir nekega cerkvenega lista. Takoj so ustanovili protiorganizacijo zoper to rušitev državnega edinstva. O ta strah!

V Parizu in po vsej Franciji hočejo spraviti iz vseh javnih bolnic postrežnice redovnice. Gospodje uradniki imajo strah pred črnimi »kobiličami«, kakor imenujejo požrtvovalne redovnice. Pa ima le še nekdo strah pred nami!

Konvertitova sreča.

Olimpijski zmagovalec Ralph H. Metcalfe piše o svojem vstopu v katoliško cerkev: »Res, velika sreča je v tem, če človek prejema na letališču najboljšega tekača. Sreča, kadar zvem, da sem dosegel rekord v letanju. Prijetno veselje se polasti človeka, če je v športni tekmi odnesel nagrado. Toda vsa ta sreča se ne da niti od daleč primerjati z veseljem doživljanja, ki sem ga občutil, ko sem prvikrat popolnoma spoznal, da sem katoličan. V katoliški veri sem našel novo srečo in nepričakovano tolažbo v svoji molitvi. Moja želja in moja molitev je, da bi vedno ohranil zvestobo katoliški cerkvi. Čudno je: najboljši in najplemenitejši se oklepajo cerkve in njene resnice, najslabši in najbolj gnili elementi pa jo zapuščajo. Dejstvo, ki da mnogo misliti!

Liturgično sodelovanje med sv. mašo.

Nadškof iz Cagliari opominja v pastirskem listu svoje vernike k pobožnemu sodelovanju pri sv. maši. Svetniki kot sv. Frančišek Saleški, Alfonz Ligvorski in drugi so vedno povdarjali sodelovanje kot versko dolžnost. Ljudstvo naj torej, kjer je le mogoče, moli z duhovnikom iste molitve, ki jih on moli med obnovo božje daritve na križu, med sv. mašo. Ne bodimo nemi gledavci in poslušavci, temveč sodelavci! Potem bomo

vedeli, kaj je sv. maša. Katoliški kristjan mora živeti iz sv. maše. Prvi kristjani so med sv. mašo vedno sodelovali. Zgodovinar Tertulijan pripoveduje, da je »Amen« prvih kristjanov donel go katakambah kot grom in silni vihar. Priporočati bi bilo v prvi vrsti tretjerednikom, da bi vsaj vsak mesec enkrat imeli tako zvano recitirano sv. mašo. Velika rana našega naroda in naše dežele je, da ljudje ne vedo več, kaj je sv. maša. Kdor pa ne ve, kaj je sv. maša, ta ne ve, kaj je krščanstvo, kaj je katoličanstvo, kaj je vera. Nazaj k zdravemu jedru in trdnim fundamentom katoličanstva, nazaj k sv. maši in k umevanju sv. maše!

Katoliška radio-ura.

Največje delo katoliških mož v Združenih državah Amerike je gotovo katoliška radio-ura. Kolumbovi vitezi financirajo to prevažno delo. 57 postaj v 37 državah pošilja vsak teden katoliško resnico po vsej Ameriki doli do Avstralije, južne Amerike in Evrope. Milijoni nekatoličanov se na ta način seznanijo s katoličanstvom. Mnogo izpreobrnjenj se pripisuje tej katoliški radio-udi. Po sodbi ameriških katoličanov je ravno katoliška radio-ura največ pripomogla, da je odstranjenih toliko ukoreninjenih predsodkov o katoliški cerkvi. Za radio-uro dobivajo najbolj praktične in izvežbane cerkvene govornike. Imajo največ ohrambne govore. Rešujejo tudi razna vprašanja, ki jih ljudje sami pošiljajo na postajo. Ravno ta vprašanja, ki nanje govornik odgovarja vsak teden, pritegnejo največ poslušalcev. K tej uri pritegnejo tudi najboljše cerkvene pevce, ki vmes zapoje cerkvenemu letu primerne pesmi. Ura se navadno začne ob petih popoldne, takrat ko so ljudje doma. Bogve, kdaj bomo naš slovenski radio potegnili bolj v službo božjo? Kar je zdaj cerkvenega in verskega na Radio-Ljubljana, je mišljeno za bolnike. Široke mase ob tem času niso doma. Treba bo misliti tudi na to panogo katoliške akcije!

Dr. FR. W. FOERSTER — F. T.:

Čemu gledati za kulise

Če sedite v gledališču ali v cirkusu in vidite tam n. pr. vilinsko kólo, kjer skakljajo majhne deklice vaših let v bleščečem nakitu, zdaj v žaru rdeče zdaj modre svetlobe in nato zopet snežnobele — si gotovo mislite, kako radi bi tudi sami bili zraven in kako čudovito mora biti takšno življenje! Ali so vas starši nemara že peljali kdaj tudi za kulise? Kjer bi lahko od blizu videli vile in opazili, kako trudni in plašni so večinoma njih obrazi? In če bi prišli celo v njih stanovanje in bi videli da so to večidel revni otroci in da morajo tudi že služiti kruh, da se preživi družina in da žal pogosto na odru in doma trdo ravnajo z njimi — pa bi naenkrat videli, da se življenje pred kulisami zelo razlikuje od življenja za njimi.

So ljudje, ki uživajo le ono, kar je pred kulisami, in še pomislijo ne, kako je zadaj. Vidijo vedno le zunanji videz in površino — dlje se ne menijo. Mlade mačke so slepe samo 9 dni, toda mnogi ljudje so slepi vse svoje življenje — ali pa vidijo le ono, kar jim je tik pred nosom, kratkovidni so. Ali ste že kdaj slišali, kaj je pred več kakor 100 leti rekla francoska kraljica Antoinetta, ko je gladojuče ljudstvo kričalo pred okni njene palače in so ji sporočili, da ljudje nimajo kruha? »Pa naj jedo kolače,« je baje rekla — ne bi se rogala revežem, ampak ker si sploh ni mogla misliti, da kdo nima kaj jesti. Živel je le v sijaju in obilju, a nikoli ni videla za kulise. In ker ni razumela ljudstva ni niti malo vedela, kako živi, zato z njim tudi ni pravilno ravnala in deloma je tudi to zakrivilo njen žalostni konec. Zakaj na ta način, da kake reči ne vidiš, je še nisi spravlil s sveta. In da vidimo, kar se godi za kulisami, je za nas važnejše od onega, kar se dogaja pred očmi vseh — zakaj kar je na prvi pogled vidno, je dostikrat samo videz in prevara, medtem ko je šele zadaj pravo in resnično življenje. Kdor se pa drži samo videza in vnanjosti in ne premišlja, kaj tiči zadaj, se tudi ne sme čuditi, če se podere stavba njegovega življenja — zakaj grajena je po samih napačnih risbah in računih.

Odpravili se bomo skupno na več izletov za kulise življenja, da boste razumeli, kaj mislim in da se o pravem času odvadite kratkovidnosti.

Za kulise gledati, to zna vsak, tako si misli eden ali drugi, ko bere naslov tega članka. Res je, da mnogi še preradi gledajo za kulise in se brigajo za stvari, ki jih prav nič ne brigajo. Gledati za kulise je lahko čednost, lahko tudi napaka. Kdor bi gledal za kulise zato, da bi lahko bližnjega ogrdil in spravil ob dobro ime, ravna napačno in podoben bi bil žuzelki, ki ji Slovenci pravimo govnač. Nasprotno pa vemo, da so čednosti kakor ljubezen do bližnjega, ljubezen do sovražnikov, socialna pravičnost neobhodno potrebne za listega, ki hoče biti pravi učenec Gospodov. Premnogokrat ali skoro vedno je potrebno, da človek, ki si želi pridobiti te čednosti, zna gledati za kulise. Tedaj bo šele spoznal, da je marsikaj, kar je na bližnjem videl slabega razumljivo vsled njegove vzgoje v hiši, da so marsičemu krive lastne razmere v katerih živi in tedaj se bo v njegovem srcu rodilo usmiljenje in luč sveta bo zagledala hčerka usmiljenja, ljubezen do bližnjega in celo do sovražnikov.

DR. TIHAMER TOTH — F. T.:

Kje so tvoja posestva?

Če ne smeš precenjevati niti od Boga prejetih sposobnosti, kaj naj šele rečemo o fantih, ki se bahajo celo s pridobljeno »učenostjo«? Nič ni bolj smešnega, kakor če se fantje iz zadnjih razredov gimnazije bahajo s svojim »znanjem«. Profesorja jim »ni mar« in šolske knjige so jim »oslarija«! Naučili so se že toliko, da jim tudi verovati ni treba več.

Koliko neki more takle študent sprejeti vase od neizmerne bogastva človeškega znanja? Kako popolnoma drugače zveni izjava svetovno znanega prirodoslovca Newtona¹, ki piše: »Kaj svet misli o mojem delu, ne vem, a meni samemu se zdi vse moje znanstveno vladanje podobno igranju otroka na morski obali; tu in tam sem nemara našel bolj pisan kamen ali lepšo školjko kakor moji tovariši, medtem ko še pred menoj leži še vedno skrit cel ocean resnice.« Ko bi vendar hoteli mladi zanesenjaki sedanjih dni premisliti, kar je ponižno dejal Walter Scott², veliki angleški učenjak in pisatelj, po desetletnem, edinstvenem in plodovitem delu: »V vsem mojem življenju me je venomer mučila in ovirala moja nevednost.«

Glej, čim bolj je kdo učen, tem skromnejši je; čim več se kdo uči in ve, tem jasneje vidi, kako neverjetno malo ve celo najučenejši človek. Ni brez vzroka dejal Sokrat³: »Najvišja človeška modrost je v zavesti, da ne vemo ničesar.«

Alcibijad⁴ je nekoč ponosno omenil svojemu mojstru Sokratu, koliko posestev ima blizu Aten. Sokrat je vzel velik zemljevid: »Pokaži mi, kje leži Azija.« Alcibijad je pokazal zemljino. »Dobro! kje leži Grška?« Tudi to je pokazal; toda kako majhna je bila v primeri z Azijo! »In kje je na Grškem Peloponez? Toliko da ga je Alcibijad mogel sploh najti na zemljevidu, tako je bil majhen. »In kje je Atika?« To je res bila samo še pika. »In zdaj,« je dejal Sokrat, »mi pokaži, kje so tvoja velika posestva v Atiki?« Teh na zemljevidu sploh ni bilo videti.

Torej nikar ne misli, dragi moj, da si tako zelo duševno bogat, ko

¹ Newton Isaac (1643—1727), angleški učenjak.

² Walter Scott (1771—1832), pisatelj zgodovinskih romanov.

³ Sokrat (470—399 pr. Kr.), grški modrijan.

⁴ Alcibijad (451—404 pr. Kr.), atenski državnik, vojvoda in politik ter učenec Sokratov.

si more vendar največji učenjak od ogromnega zaklada svetne znanosti prisvojiti komaj le neznatno peščico. In ne obnašaj se, kakor da si središče vsega, ko si v primeri z neizmernostjo sveta navsezadnje samo drobce prahu, ki ga celo z drobnogledom težko opaziš!

Nevarnosti uspeha

Kaj bi ne vedel, da je človeški naravi za nadaljnjo dejavnost v veliko spodbudo uspeh in da lahko izgubi veselje, komur se nikoli nič ne posreči. Kakor dobro razumem, da se mladina veseli uspeha in priznanja, te vendarle opozarjam, da se zavoljo svojih uspehov nikar ne prevzemi. Neuspeh utegne sicer marsikomu vzeti veselje do dela, toda umišljeno ali prezgodnje priznanje lahko še bolj škoduje.

So fantje, ki jih starši ali njih znanci občudujejo kakor drugega Mozarta¹ ali Slevogta², če so malo zabrenkali ali jim pokazali svoje skromne zmazke. Kajpada se takšnemu fantu ni treba več učiti, takoj se šteje za genija³, ki ga bo slavil ves svet, za nekakega »nadčloveka«, in vede se kakor je — po njegovem mnenju — primerno duševnemu velikanu. Neubogljiv je, domišljav, vse devlje v nič, zlasti pa mu je sleherno učenje odveč. »S svojo nadarjenostjo si bo že pomagal.«

Ne vem, dragi moj fant, ali si bil tudi ti že v nevarnosti, da bi bil deležen nerazsodnega hvalisanja in da bi te priznali za virtuoza⁴ na klavirju ali na goslih ali pa za slikarskega genija. Samo to te prosim: Če ti je ljubi Bog že dal veselje in dar za kako umetnost, se temeljito izобрази in prosi za oceno resne ljudi in strokovnjake. Ne prigovarjaj si, da je v tebi velik pesnik ali skladatelj in se ti zato ni treba učiti nič drugega. Neguj svoje umetniške darove, ali brezpogojno se izобрази tudi poklicno, da boš preskrbljen za svoje poznejše življenje. Ko odrasteš, boš videl, da kar mrgoli povprečnih umetnikov; povprečen talent se nikoli ne uveljavi tako, da bi se z umetnostjo preživljal. In — bodimo kar odkriti — človeški družbi koristim več s parom dobro izdelanih čevljev kakor s knjigo zmedenih pesmi ali s kakimi nerazumljivimi zmazki.

P. ODILO:

Kako se gibljejo tretjeredne skupščine

Škofja Loka

Res, dobra misel v Cvetju štev. 1. »Kje so dopisi drugih skupščin?« Gibanje III. reda v preteklem letu je sledeče: Sprejetih je bilo 34, obljube jih je naredilo 15, izključenih radi zanikrnosti v spolnjevanju redovnih dolžnosti je bilo 5, umrlo je 20 udov. Ubogim tretjerednikom smo razdelili 2160 dinarjev podpore. Sv. maš za žive in mrtve ude naše skupščine je bilo opravljenih 76. Za Frančiškovo mladino je III. red potrošil 860 dinarjev.

Ko se brezbožneži in prostožidarji, ki njih število ni majhno, združujejo in mnogo žrtvujejo v boju proti Bogu, smo sklenili, da na praznik Sv. Treh kraljev slovesno ponovimo posvetitev presv. Sreč Jezusovemu in

¹ Mozart Wolfgang Amadeus (1756—91), nemški skladatelj.

² Slevogt Max (1868—?), nemški slikar.

³ Genij = veleum.

⁴ Virtuoza = umetnik v kaki stroki.

da celo osmino praznika prejemamo zadostilno sv. obhajilo za vse grozote v Španiji, Mehiki in Rusiji. V isti namen bomo prejeli sv. obhajila vse prve petke in prve nedelje tekočega leta.

Krško

Za vizitatorja III. reda po župnijah, ki spadajo pod okraj krškega samostana, je imenovan p. Avrelij Šerik O. M. Cap. Bog mu blagoslovi delo na vrtu sv. Frančiška.

Sv. Trojica v Slov. goricah

Pri nas smo ustanovili pogrebni odsek za celo naše tretjerredno okrožje. Pravila odseka so sledeča:

1. Član pogrebnega odseka more biti edinole ud tretjega reda.
2. Sprejmejo se pod zadostnim varstvom v pogrebni odsek tudi udje III. reda iz drugih far.
3. V pogrebni odsek se sprejmejo člani do 60 leta. Kdor prekorači 60 leto, plača 50% več mesečne članarine.
4. Mesečna pogrebnina znaša 2 dinarja.
5. Pravico do pogrebnine ima član, ki je redno vsak mesec plačeval svojo članarino in je bil najmanj eno leto član odseka.
6. Ako umre član, ki je več kot 3 mesece dolžan pogrebnino, nimajo njegovi ostali nobene pravice do pogrebnine.
7. Vsoto pogrebnine določi vsako leto odbor III. reda na letni seji, ki se vrši meseca januarja pri Sv. Trojici.
8. Blagajno upravlja vsakokratni blagajnik III. reda in izplačuje po odboru določeno pogrebnino.
9. Mesečno pogrebnino zbirajo posamezni odborniki v določenem delokrogu.
10. Nihče ne more odstopiti oziroma terjati plačano pogrebnino.
11. Za vsakega umrlega člana se plača ena sv. maša iz pogrebnega sklada.

Ta pravila so bila potrjena od krajevnega odbora III. reda pri Sv. Trojici dne 11. oktobra 1936. Potrjuje jih tudi provincijalno vodstvo III. reda z dne 18. februarja 1937.

Kakor vidite, dragi tretjerredniki vseh far našega okrožja, so pogoji za vstop v ta odsek zelo ugodni. Zato pristopajte pridno v njega! Drug drugemu bomo pomagali s skromnimi denarnimi žrtvami. Postali bomo kakor prvi kristjani enega duha v pomoč bratom in sestram. Če je kdo že za svoj pogreb preskrbel, bo pa to pogrebnino določil za sv. maše, ki se bodo opravile v naši romarski cerkvi za pokoj njegove duše. — Vsi, ki se boste zapisali v naš odsek, boste prejeli posebne listine, kjer bo vse natančno zapisano, koliko ste plačali. Tretjerredniki iz drugih far se lahko obrnete pismeno na vodstvo III. reda pri Sv. Trojici, odkoder boste dobili vsa potrebna pojasnila.

P. Ildefonz Langerhole,
voditelj III. reda.

Šmarje pri Ljubljani

Pri nas je umrla zvesta članica III. reda: Helena Kastelic. Ko je bila stara 18 let, je zaprosila za spokorno obleko sv. Frančiška in nosila jo je celih 56 let. Bila je vzor naše skupščine. Težko je zapustila svoje otroke, a šla je k Bogu po plačilo za vse svoje trpljenje.

Najbolj veselo poročilo

Prihaja iz Maribora in sicer iz škofijskega bogoslovja. Za svečnico smo imeli pri nas v bogoslovju nekaj posebnega. Tri dni je bil med bogo-

slovci p. Odilo iz Ljubljane in nam je govoril o III. redu sv. Frančiška. Govorov smo se udeleževali prav vsi bogoslovci. Posebno smo predavatelja radi poslušali, ker nam je vsako uro tudi nekaj povedal o svojih misijonih po Ameriki. Uspeh naših sestankov je bil, da je bilo na svečnico popoldne sprejetih 22 bogoslovcev v III. red sv. Frančiška. Sprejem je bil slovesen pred glavnim oltarjem v semeniški cerkvi sv. Alojzija. Po večini so pristopili iz četrtega in petega letnika. Nekaj pa tudi mlajših. G. spiritual Anton Karo je dobil vse pravice pravega voditelja III. reda in nam zdaj javno daje vesoljne odveze ter papeževe blagoslove.

Križi žrtve

Križi še vedno prihajajo in tudi za nove izprašujejo. Marjeta Jan iz Gorja pri Bledu jih je vzela pet, pa je že napolnjene vrnila. In še je novih vzela. Tudi v Ameriki so zelo radovedni, kakšni so ti križi. Nekateri hočejo vedeti. Prihodnji mesec bom namen križev razložil ameriškim slovenskim tretjerednikom in jim bom dal nekatera navodila.

Drugi dopisi tretjerednih skupščin pridejo na vrsto prihodnjič.

Voditeljem III. reda:

Za sredo po Veliki noči 31. marca 1937 sklicujem sestanek in zborovanje voditeljev III. reda in sicer voditeljev redovnikov. V poštev pridejo vsi voditelji frančiškanskih in kapucinskih samostanov in voditelj iz minorskega samostana v Ptuj. Sestanek se bo vršil v Ljubljani v dvorani na samostanski porti. Začetek ob 10. uri dopoldne. Blagovolite mi naznaniti po dopisnici svoj prihod. Natančnejši spored bom naznanil po posebni okrožnici. Vse skupščine širom Slovenije prosim, naj imajo ta dan sv. mašo v prosep III. reda. — Voditelje-duhovnike, ki vodijo skupščine po farah, bomo sklicali po okrožjih enkrat pozneje.

P. Odilo, O. F. M.
prov. kom. III. reda.

Poziv tretjerednikom ljubljanske škofije

Bratje in sestre! Znano Vam je že, da bodo v Ljubljani zidali novo bogoslovje, ki se bo imenovalo po našem slavnem indijskem misijonarju in svetniškem škofu Frideriku Baragi — Baragovo semenišče. Potrebo novega bogoslovja so razložili v posebnem pastirskem listu prevzvišeni g. škof ljubljanski dr. Gregorij Rožman. Vsak katoličan ve, da je to pristno verska zadeva in tudi veliko delo za narod. Tretjeredniki, otroci Frančiškovi pa moramo še pesebej vedeti, da nam je beseda škofova in njegova prošnja resna in sveta stvar. Mi smo prvi, ki moramo svojemu škofu pomagati. Tudi v tem oziru moramo dati drugim vernikom v škofiji dober zgled, kot nam priporoča naše vodilo.

Vrhovno vodstvo III. reda za Slovenijo torej prosi in poziva vse tretjerednike v ljubljanski škofiji, naj bi vsak prispeval za Baragovo bogoslovje vsaj 10 Din. Časa imate za to dva meseca — do konca aprila. Torej vsaki tretji dan en dinar. Da boste svoje darove lažje zbirali, Vam lahko pošljemo posebne križe z desetimi vdolbinami, vsaka vdolbina za en dinar. Na razpologo imamo posebne hranilne škatlice ali »šparovce«, ki Vam jih lahko pošljemo. Zelo prosim in naročam vsem voditeljem III. reda v škofiji, naj to zbirko tretjerednikom priporoče. Tretji red bo mnogo pridobil na ugledu, če bomo to nabiralno akcijo dobro izpeljali.

Nabiralne križe in hranilne škatlice bi bilo najprimernejše poslati na voditelje III. reda, ki bi jih naj razdelili.

Tretjeredniki! Pokažimo, da smo organizirani! Z malimi žrtvami bomo mnogo dosegli.

Sv. Oče papež Pij XI. so podelili posebni Apostolski blagoslov vsem, ki kaj darujejo za novo semenišče in ki te darove zbirajo.

Do konca aprila pošljite darove na spodnji naslov ali po položnici, ki jo lahko dobite pri voditelju. Meseca maja bo posebna deputacija tretjerednikov prevzvišenemu slovesno izročila nabrano vsoto.

Za vsa pojasnila se obračajte na: P. Odilo Hajnšek, prov. komisar III. reda, Marijin trg 4, Ljubljana.

**Pax
et bonum!**

**Mir in
vse dobro!**

P. ANGELIK:

Prihaja čas, ko bo marsikateri, ki se še ni vpisal v Podporni odsek III. reda, prišel v leta starosti in onemoglosti. Ako ne bo imel tedaj dovolj prihrankov, da bi lahko od njih živel brez skrbi do smrti, ali ne bo imel dovolj velike pokojnine in ne bo našel sorodnikov, ki bi ga ljubeznivo sprejeli na stara leta, tedaj bo nastopila zanj beda in prosjačenje. Zelo nerodno mu bo tedaj odgovarjati na vprašanje: »Zakaj se pa nisi vpisal pravočasno v Podporni odsek III. reda? Sedaj bi bil lahko preskrbljen!«

Glavni pogoji za vpis v ta odsek so sledeči:

Kdor se hoče vpisati:

1. Mora biti ud III. reda ali se zavezati, da vanj stopi tekom petih let;
2. se mora preživljati z lastnim delom in ne sme biti odvisen od dobrote bližnjega;
3. ne sme biti star nad 45 let;
4. mora biti naročen na »Cvetje« ali se nanj naročiti.

Kdor potrebuje tiskovine za vpis ali želi kakega nadaljnega pojasnila, se lahko pisмено obrne na »Pax et bonum«, »Podporni odsek III. reda v Ljubljani, Frančiškanska pasaža. Osebno pa lahko tudi na »Župni urad Marijinega Oznanjenja v Ljubljani«.

Sedaj plačujete stalne mesečne zneske toliko. Ta skupina ljudi je zdaj majhna, nastopil pa bo kmalu čas, ko bodo vsi, ki so v začetku pristopili k Podpornemu odseku, pričeli prejemati pokojnino in tedaj jih bo precej, mogoče več kot onih, ki plačujejo. In sešasoma se zna primeriti, da novih članov ne bo, ter jih bo več prejemale kot plačevalo in Podporni odsek mora propasti.

Čisto pametna vprašanja. Zato je prav, da se pri njih malo dalje pomudimo, čeprav morda v tej številki ne bo mogoče na vsa odgovoriti.

Res je, da bo polagoma prišel čas, ko bodo vsi, ki so v začetku pristopili k Podpornemu odseku, začeli prejemati stalne mesečne zneske, saj zato so pristopili. Kogar ne bo Bog prej k sebi poklical, bo le-te vsak čas pričel prejemati. Toda tisti, ki je to vprašanje sprožil, najbrž ve, kaj so tehnični računi pri vsaki slični ustanovi. Predno smo pričeli s Podpornim odsekom, smo se obrnili na najboljšega tedanjega zavarovalnega tehnika pri Pokojninskem zavodu. (Oni, ki so od začetka Podpornega odseka brali Cvetje, to že vedo.) In ta gospod nam je izračunal, da bo stvar šla, ako bomo mogli le vložene zneske obrestovati vsaj po 4%. Zdaj jih imamo pa naložene tako, da nam nosijo 6%. Torej je ta strah nepotreben.

Ker je že sproženo to vprašanje in da ne bo kdo mislil, da imamo kake skrivnosti, lahko povemo, da je temelj preračunavanja pri Podpornem odseku kakor pri vseh sličnih ustanovah v umrljivosti njegovih članov. Splošno znano je, da vsak enkrat umrje. Navadno tudi računamo, da starejši umro preje, ko mlajši, čeprav včasih starejši dalje žive kot mlajši. Razporednica umrljivosti je sledeča: Pri starosti 20 let umrje 9.19% ljudi, pri starosti 21 let jih umrje 9.16% ljudi itd.

Razpredelnica je sledeča:

Pri starosti %	Pri starosti %	Pri starosti %	Pri starosti %
20 let 9.19	37 let 10.58	54 let 23.49	71 let 78.56
21 let 9.16	38 let 10.95	55 let 25.06	72 let 84.60
22 let 9.04	39 let 11.33	56 let 26.81	73 let 91.28
23 let 8.85	40 let 11.76	57 let 28.66	74 let 98.53
24 let 8.66	41 let 12.28	58 let 30.73	75 let 106.47
25 let 8.54	42 let 12.74	59 let 32.88	76 let 114.55
26 let 8.48	43 let 13.31	60 let 35.35	77 let 123.10
27 let 8.48	44 let 13.86	61 let 37.80	78 let 132.31
28 let 8.53	45 let 14.37	62 let 40.42	79 let 142.18
29 let 8.66	46 let 14.88	63 let 43.17	80 let 155.16
30 let 8.82	47 let 15.49	64 let 46.12	81 let 169.75
31 let 9.01	48 let 16.21	65 let 49.43	82 let 184.50
32 let 9.24	49 let 17.05	66 let 53.30	83 let 198.18
33 let 9.44	50 let 18.14	67 let 57.60	84 let 211.19
34 let 9.70	51 let 19.31	68 let 62.26	85 let 222.11
35 let 9.99	52 let 20.60	69 let 67.31	86 let 227.85
36 let 10.27	53 let 22.00	70 let 72.76	87 let 233.55
			88 let 238.02
			89 let 243.11

Nikomur sicer ne moremo in ne maramo prerokovati, kdaj bo umrl, toda gotovo je, da jih bo 90 ali sto let le malo dočakalo. Torej ni nevarnosti, da bi naenkrat vsi, ki so vpisani v Podporni odsek, začeli dobivati stalne mesečne zneske. Eni jih bodo dobivali, drugi pa umrli, tako da bo približno vedno enako število takih, ki bodo prejemali te stalne mesečne zneske. Spočetka je razumljivo, da je število nekaj večje, ker smo prva leta obstoja Podpornega odseka sprejemali tudi starejše. Storili smo to zato, da nam ne bi mogel kdo očitati, da za stare nič ne skrbimo in da zanje ne maramo. Kakor je videti, nam pa to mlajši zdaj zamerijo. Tolažimo se s tem, da še Bog ne more vsem ljudem vsega prav narediti.

Nepotreben je tudi strah, da bo tistih, ki prejemajo stalne mesečne zneske, kmalu več, kakor tistih, ki plačujejo mesečne zneske. Potem bi jih moralo najmanj osemkrat toliko prejemati mesečno podporo, kakor zdaj. Dalje je od tedaj, ko je prva oseba začela prejemati mesečne zneske

do zdaj pristopilo neprimerno več novih članov in končno kakor že omejeno, je število tistih, ki prejemajo mesečne zneske zato zdaj večje, ker smo spočetka sprejemali tudi starejše člane in članice. To število bo pa vedno bolj pojemale, ker smo vsakih par let število let za one, ki so hoteli biti sprejeti, znižali. Letos smo prišli do 45 leta, drugo leto bomo šli bržkone do 40 leta nazaj.

Bojazen, da sčasoma ne bo več novih članov je zaenkrat nepotrebna, ker se oglašajo vedno novi. Dolžnost hvaležnosti do Podpornega odseka in dolžnost nesebične ljubezni pa veže vsakega, da take, o katerih ve, da nimajo lastnega premoženja in da bodo nekoč potrebni, opozori na to, da se vpišejo v Podporni odsek. V prvi vrsti pa zahteva hvaležnost in ljubezen to od tistih, ki že prejemajo stalne mesečne zneske.

I. ŠAŠELJ:

Slovenski pregovori o nebesih

Ako bi se ljudje za nebesa tako pulili, kakor se za denar, bi bila že davno premajhna.

Bog ima v nebesih že od vekomaj nenačet hlebec kruhá; če se v zakonu nikdar ne boš skregal, ga načneš ti.

Bog nikogar ne vleče za lase v nebesa.

Dobra mera in vaga v nebesa pomaga.

Govori, kar je res, stori, kar smeš; to sta stezici do nebes.

Kar z neba prši, nikomur ne škoduje.

Kadar je vojska, so nebesa odprta.

Ljubezen je zakon nebes, črt zakon jekla.

Meni, da mu bo kapala mana iz nebes.

Nedolžna sraga se ne posuši, v nebesa puhti.

Nihče še ni učen padel iz nebes.

Od žalosti se ne more v zemljo, ne od radosti v nebesa.

Svet brez človeka — nebesa brez Boga.

V nebo ni peruti, na zemljo je pot blizu.

V pekel je pot gladka in pripravna, a v nebesa ozka in težavna.

Zakoni se sklepajo v nebesih.

Nove knjige

Josip Premrov: Izseljenski koledar družbe sv. Rafaela v Ljubljani 1937.

Pravkar smo dobili v roke ta res potrebni koledar. Koledar ne daje samo kratek pregled ogromnega narodnega, verskega in kulturnega dela, katerega vrše naši izseljenci po širnem svetu, ampak bo tudi izvrsten kaži-pot za izseljence in za tiste, ki imajo svojce v tujini, tako da ga noben Slovenec ne bo mogel pogrešati.

Rakovniške knjižice: Dela pričajo..., »Da bodo vsi eno«, Boljševiška protiverska načela, Božične legende, K jaslicam, tako se glase naslovi najnovejših zvezkov te zbirke, ki so vsled nizke cene vsakomur dostopni. Kakor je že iz naslovov razvidno, obravnavajo res sodobna vprašanja ter so zato tudi vsega priporočanja vredni.

Narte Velikonja: Naš pes. Celje 1936. Cena broš. 18 Din, vez. 27 Din. Založila Družba sv. Mohorja.

To je naša izvirna pripovedna knjiga, namenjena zlasti mladim bralcem. Pisatelj Velikonja, ki je znan po svojih spisih o otroškem in fantovskem življenju, opisuje tu na silno živahen in dovtipen način pisano življenje domačega psa. Prav za prav pa s tem opiše svojo lastno mladost tam na Otlici na Krasu. Zgodba je polna hudomušnosti, mladostnih norčij, nedolžnih pustolovščin in potegavščin ter mlade vedrosti. Postavil je s tem tudi lep spomin svojemu očetu in svoji materi in napisal izvrstno ogledalo srečnega družinskega življenja na deželi. Brez dvoma bo to ena izmed najbolj branih Velikonjevih knjig. Odlikuje se tudi po nazornem in duhovitem pripovedovanju. Knjiga bo vsem za dragocen oddih, obenem pa bomo nehote pokazala, kje so prave vrednote družine.

Willa Cather - Anton Anžič: Škof Nove Mehike. Celje 1936.
Cena broš. 25 Din, vez. 36 Din. Založila Družba sv. Mohorja.

Roman iz srede XIX. stoletja, ko so Združene države osvojile Novo Mehiko in je tam začelo cveteti katoliško misijonsko življenje. Knjiga je del cerkvene zgodovine novodobne Amerike. Opisuje žrtve in pota misijonskega škofa Zamysa (v knjigi se imenuje Latur), zidanje stolnice v Santa Fé, običaje Indijancev in Mehičanov, stare, čudaške in slabe duhovnike domačine in tudi odkrivanje zlata v ameriških krajih. Knjiga sicer ni zgrajen roman, temveč bolj ep — poln posameznih dogodkov, njegovim junaki so katoliški misijonarji in smisel knjige je: veličanje velike požrtvovalnosti za evangelij. Willa Cather je ena izmed najboljših in najbolj znanih pisateljic današnje Amerike, ki jemlje za snov katoliško življenje. Zato je to delo res delo katoliškega duha in srca in zato govori tako prisrčno, očiščujoče in blagodejno.

V molitev se priporoča

F. H. se priporoča presv. Srcu Jezusovemu in Materi božji, sv. Judi Tadeju, sv. Antonu Padovanskemu, bl. Jan. Bosku, škofu Slomšku in Tereziji Ledochowski za pomoč v težkih pravadah, da se bodo prav rešile. — V molitev se priporoča rajna Turšič Marija, članica Armade sv. Križa. — F. M. se priporoča presv. Srcu Jezusovemu, Brezmadežni Devici Mariji in sv. Antonu Padovanskemu za ljubo zdravje in za odvrnitev hudobnih sovražnikov v težki in hudi zadevi.

Zahvala za molitev

B. M. se zahvaljuje presv. Srcu Jezusovemu in Marijinemu, sv. Jožefu, sv. Frančišku in sv. Antonu in vsem ljubim priprošnjikom za zdravje in več uslišanih prošenj. — M. D. iz Gomilskega se najprisrčneje zahvaljuje brezmadežni Devici Mariji, sv. Tereziki Deteta Jezusa in služabnici božji Marjetki Sinclair, za ozdravljenje rane na desni roki. Zahvaljuje se tudi sv. Valentinu in škofu Slomšku za zboljšanje v težki bolezni. — F. H. se zahvaljuje Mariji Pomočnici in Mali Tereziki za ozdravljenje in posrečeno operacijo dveh dragih oseb. — C. T. Globoko se zahvaljujem Materi božji, sv. Jožefu, sv. Antonu Padovanskemu in sv. Tereziki za zdravje. — N. N. se zahvaljujemo sv. Judi Tadeju za uslišano prošnjo in priporočamo vsem, ki so v veliki zadregi, da se zatečejo k sv. Judi Tadeju. — J. L. se prisrčno zahvaljuje za čudovito pomoč v zelo težki zadevi sv. Konradu Parzhamskemu in sv. Judi Tadeju za uslišano prošnjo. — Ivan Fras iz Maribora se javno zahvaljuje božjima služabnikoma Antonu Martinu Slomšku in Frideriku Baragi, ker sem po njih priprošnji srečno preстал zelo nevarno bolezen.